

Briuselis, 2023 05 03
COM(2023) 237 final

2023/0140 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo nustatomas Šaudmenų gamybos rėmimo aktas

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Dėl Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą Europos žemėje vėl kilo teritorinis konfliktas ir didelio intensyvumo karas. Pastaraisiais dešimtmečiais Europos Sąjungos valstybių narių ginkluotosios pajėgos buvo pritaikytos ekspedicinėms, taikos palaikymo ir (arba) taikos stiprinimo misijoms vykdyti ir gynybos sistemų planavimas bei viešieji pirkimai buvo pritaikyti prie šių operatyvinių realijų.

Kadangi ne vieną dešimtmetį viešosios investicijos buvo nepakankamos, Europos gynybos technologinės ir pramoninės bazės (EGTPB) gamybos pajėgumai buvo pritaikyti taip, kad visų pirma būtų galima tenkinti ribotus valstybių narių poreikius, paprastai neperžengiant nacionalinės takoskyros.

Tokiomis aplinkybėmis siekdamas išlaikyti veikiančias gamybos linijas ir išsaugoti kvalifikuotus darbuotojus, gynybos sektoriaus bendrovės dažnai turėdavo mažinti gamybos spartą ir gamindavo ribotą gynybos sistemų kiekį nacionalinių pirkėjų reikmėms.

Dėl dabartinio didelio intensyvumo konflikto pirmiau aprašytos rinkos aplinkybės pasikeitė. Kaip nurodyta bendrame komunikate „Gynybos investicijų trūkumo analizė ir tolesni veiksmai“ (JOIN/2022/24 *final*), nepakankamos investicijos Sąjungoje lėmė tiek pajėgumų, tiek pramonės spragas. 2022 m. liepos mėn. Komisija pateikė pasiūlymą dėl Europos gynybos pramonės stiprinimo naudojantis bendradarbiaujamaisiais viešaisiais pirkimais akto, kuriuo siekiama remti valstybių narių bendradarbiavimą viešųjų pirkimų etape, kad bendradarbiaujant būtų užpildytos didžiausią susirūpinimą keliančios ir esminės spragos, visų pirma atsiradusios reaguojant į dabartinę Rusijos agresiją. Europos gynybos pramonės stiprinimo naudojantis bendradarbiaujamaisiais viešaisiais pirkimais aktas padės stiprinti bendradarbiaujamuosius viešuosius pirkimus gynybos srityje ir, naudojant susijusį Sąjungos finansavimą, stiprinti ES gynybos pramonės pajėgumus ir Sąjungos gynybos pramonę pritaikyti prie struktūrinių rinkos pokyčių dėl padidėjusios paklausos vėl kilus didelio intensyvumo karui.

Kaip pripažino Taryba, 2023 m. kovo 20 d. susitarusi dėl trikrypčio metodo, pajėgumų spragos yra įvairios, tačiau, atsižvelgiant į padėtį Ukrainoje, skubiai reikia būtent šaudmenų „žemė-žemė“ ir artilerijos šaudmenų, taip pat raketų. Taryba susitarė skubiai pristatyti Ukrainai šaudmenų „žemė-žemė“ ir artilerijos šaudmenų ir, jei prašoma, raketų, ir paragino valstybes nares naudojantis bendrais viešaisiais pirkimais įsigyti šaudmenų ir, jei prašoma, raketų, vėl papildant savo atsargas ir toliau remiant Ukrainą. Kadangi bendros pastangos sudaryti sąlygas valstybėms narėms papildyti savo išeikvotas atsargas ir remti Ukrainą gali būti veiksmingos tik tuo atveju, jei ES tiekėjai galės laiku pristatyti reikiamus gynybos produktus, Taryba pavedė Komisijai pateikti konkrečių pasiūlymų, kaip skubiai remti Europos gynybos pramonės gamybos pajėgumų didinimą, užtikrinti tiekimo grandinių saugumą, sudaryti palankesnes sąlygas veiksmingoms viešųjų pirkimų procedūroms, šalinti gamybos pajėgumų trūkumus ir skatinti investicijas, be kita ko, atitinkamais atvejais sutelkiant Sąjungos biudžetą.

Bendrų viešųjų pirkimų gynybos srityje darbo grupė inicijavo ES pramonės gamybos pajėgumų, be kita ko, šaudmenų „žemė-žemė“ ir artilerijos šaudmenų srityje, taip pat raketų (toliau – tam tikri gynybos produktai) inventorizavimą. Sąjungos gynybos pramonės

sektoriaus gamybos pajėgumai buvo pritaikyti taikos metui, tačiau Europos gynybos bendrovės turi tenkinti padidėjusią tam tikrų gynybos produktų paklausą – gaminti daugiau ir greičiau. Šis skubaus ginkluotųjų pajėgų poreikio ir esamų ribotų gamybos pajėgumų neatitikimas lemia kainų infliaciją, sunku aptarnauti klientus, be to, valstybių narių ginkluotosioms pajėgoms gali kilti tiekimo saugumo problema, o tai galėtų pakenkti ES piliečių saugumui. Tai taikoma ne tik pagrindiniams rangovams, bet ir visai tiekimo grandinei, kuri tam tikrų gynybos produktų atveju driekiasi per visą Sąjungą ir yra sudaryta iš kelių MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmonių.

Nors valstybės narės turi užtikrinti privalomus užsakymus EGTPB, gynybos pramonės pajėgumų didinimas yra procesas, kuriam reikia laiko ir pastangų keliose srityse (žmoniškųjų išteklių, staklių, tiekimo grandinių valdymo, žaliavų užtikrinimo). Nors privalomi valstybių narių užsakymai yra išankstinė bet kokių pramonės investicijų sąlyga, Komisija gali įsikišti sumažindama pramonės investicijų riziką dotacijomis ir paskolomis, kad būtų galima greičiau prisitaikyti prie vykstančių struktūrinių rinkos pokyčių ir pašalinti esamus trukdžius, kad pramonė visoje vertės grandinėje galėtų gaminti daugiau ir greičiau.

Be pramoninio stiprinimo, reikia papildomų priemonių, kad būtų užtikrintas tinkamas tam tikrų gynybos produktų vidaus rinkos veikimas, laikantis SESV 114 straipsnio nuostatų. Esamas pajėgumų, žaliavų ir kvalifikuotų darbuotojų ribotumas – kliūtis valstybių narių valdžios institucijų privalomiems užsakymams. Siekiant užtikrinti didesnę gamybos apimtį ir spartą, Komisijai gali prireikti galimybės, susitarus su atitinkamomis valstybėmis narėmis, paraginti teisės subjektus priimti tam tikrų gynybos produktų gamybos arba tiekimo užsakymus ir teikti jiems pirmenybę. Taip bus užtikrinta, kad riboti gamybos pajėgumai būtų naudojami siekiant Tarybos nustatytų politinių tikslų. Be to, supaprastinus reglamentavimą bus galima laikinai nukrypti nuo galiojančių reglamentų ir direktyvos, siekiant paspartinti gamybą. Šiame akte visų pirma numatyta nuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/81/EB¹ nukrypti leidžianti nuostata, kuria suteikiama galimybė leisti kitoms valstybėms narėms sudaryti nacionalines preliminariąsias sutartis neorganizuojant naujo konkurso, atsižvelgiant į ypatingą padėties skubumą, kai Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/81/EB numatytų lankstumo priemonių nepakanka, kad būtų užtikrinti valstybių narių, norinčių dalyvauti bendradarbiaujamuosiuose viešuosiuose pirkimuose, saugumo interesai. Kartu su šia nukrypti leidžiančia nuostata visiems ekonominės veiklos vykdytojams, atitinkantiems preliminariųjų sutarčių pradinius reikalavimus, suteikiama galimybė prie jų prisijungti. Preliminariosioms sutartims toliau taikomi skaidrumo ir nediskriminavimo principai.

Be to, siekiant paspartinti šaudmenų ir raketų perdavimą ES viduje, jiems leidžiama nukrypti nuo Direktyvos 2009/43/EB 4 straipsnio 1 dalies – nebus taikomas reikalavimas gauti išankstinį leidimą.

Kad EGTPB būtų konkurencinga, novatoriška ir atspari ir galėtų padidinti savo gamybos pajėgumus, jai turi būti suteikta galimybė gauti tiek viešąjį, tiek privatųjį finansavimą. Atsižvelgiant į svarbius finansinius poreikius didinti gamybos pajėgumus, gynybos bendrovėms gali prireikti ne tik dotacijų, bet ir skolinimo priemonių, kad būtų panaikintas gynybos ministerijų užsakymų ir reikiamų grynųjų pinigų srautų atotrūkis. Tačiau ribojamoji

¹ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/81/EB dėl darbų, prekių ir paslaugų pirkimo tam tikrų sutarčių, kurias sudaro perkančiosios organizacijos ar subjektai gynybos ir saugumo srityse, sudarymo tvarkos derinimo ir iš dalies keičianti direktyvas 2004/17/EB ir 2004/18/EB (OL L 216, 2009 8 20, p. 76–136).

skolinimo gynybos pramonės sektoriui politika trukdo ES gynybos bendrovėms gauti finansavimą.

Tam tikrų gynybos produktų vertės grandinėje dalyvaujančios įmonės turi turėti galimybę gauti skolos finansavimą, kad galėtų paspartinti investicijas, kurių reikia gamybos pajėgumams didinti. Priemone bus siekiama sudaryti palankesnes sąlygas Sąjungos bendrovėms gauti finansavimą šaudmenų ir raketų srityje. Reglamentu visų pirma turėtų būti užtikrinta, kad tiems teisės subjektams būtų suteikiamos tokios pačios sąlygos, kokios taikomos kitiems teisės subjektams, padengiant bet kokias papildomas išlaidas, konkrečiai susijusias su gynyba. Šiame akte numatytos priemonės, kuriomis siekiama sudaryti palankesnes sąlygas gauti finansavimą tiek vykdant konkrečius reikalavimus atitinkančius veiksmus, tiek pagal tam tikrą priemonę – vadinamąjį Gamybos pajėgumų didinimo fondą, padedantį pritraukti investicijų, kurių reikia gamybos pajėgumams didinti, sumažinti jų riziką ir jas paspartinti. Gamybos pajėgumų didinimo fondas įgyvendinamas taikant tiesioginį ir netiesioginį valdymą, laikantis Finansinio reglamento. Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su įgyvendinančiais partneriais, išnagrinės galimybę sukurti derinimo priemonę, be kita ko, pagal „InvestEU“ fondą, įsteigtą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/523. Administracinės paraiškos, susijusios su gamybos priemonių planavimu, statyba ir eksploatavimu, išteklių perdavimu ES viduje, taip pat su galutinių produktų kvalifikavimu ir sertifikavimu, turėtų būti tvarkomos kuo greičiau.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

2023 m. kovo 20 d. Europos Sąjungos Taryba susitarė dėl trikrypčio metodo, siekiant „bendromis pastangomis per ateinančius dvylika mėnesių paspartinti Ukrainai skirto vieno milijono artilerijos šaudmenų šovinių pristatymą ir jų bendrus viešuosius pirkimus“. Ji taip pat paragino „valstybes nars kuo greitesniu būdu anksčiau nei 2023 m. rugsėjo 30 d. bendrais viešaisiais pirkimais iš Europos gynybos pramonės (ir Norvegijos) įsigyti Ukrainai skirtų 155 mm šaudmenų ir, jei būtų paprašyta, raketų, laikantis parametų, apibrėžtų esamo EGA projekto kontekste, arba pasitelkiant papildomus bendro įsigijimo projektus, kuriems vadovauja kuri nors valstybė narė“. Galiausiai ji paprašė Komisijos „pateikti konkrečių pasiūlymų, kaip skubiai remti Europos gynybos pramonės gamybos pajėgumų padidinimą, užtikrinti tiekimo grandinių saugumą, palengvinti veiksmingas viešųjų pirkimų procedūras, reaguoti į gamybos pajėgumų trūkumą ir skatinti investicijas, be kita ko, kai tinkama, sutelkiant Sąjungos biudžetą“.

Taryba taip pat pareiškė, kad „[t]aip pat bus organizuojami reguliarūs posėdžiai nacionalinės ginkluotės direktorių lygmeniu su Bendrų viešųjų pirkimų gynybos srityje darbo grupe (Komisija, EIVT, EGA), siekiant įvertinti poreikius ir pramonės pajėgumus, taip pat užtikrinti būtiną glaudų koordinavimą, visų pirma, kiek tai susiję su tiekimu iš atsargų, esamų užsakymų reprioritizavimu ir įvairiais bendro įsigijimo projektais, kad būtų užtikrintas tinkamas trijų skirtingų krypčių įgyvendinimas“.

2023 m. kovo 23 d. Europos Vadovų Taryba dar kartą patvirtino, kad „Europos Sąjunga tvirtai ir visapusiškai remia Ukrainą ir toliau teiks Ukrainai ir jos žmonėms tvirtą politinę, ekonominę, karinę bei finansinę paramą ir humanitarinę pagalbą tol, kol reikės“. Europos Vadovų Taryba palankiai įvertino „Taryboje pasiektą susitarimą skubiai pristatyti Ukrainai šaudmenis „žemė–žemė“ bei artilerijos šaudmenis ir, jei būtų paprašyta, raketas, be kita ko, vykdant bendrus viešuosius pirkimus ir sutelkiant tinkamą finansavimą, taip pat naudojantis Europos taikos priemone, siekiant bendromis pastangomis per kitus dvylika mėnesių perduoti 1 milijoną artilerijos šaudmenų“.

Šaudmenų gamybos rėmimo aktu taip pat bus papildytas siūlomas Europos gynybos pramonės stiprinimo naudojantis bendradarbiaujamaisiais viešaisiais pirkimais aktas ir bus sudarytos sąlygos būsimai Europos investicijų gynybos srityje programai (EDIP).

Europos gynybos pramonės stiprinimo naudojantis bendradarbiaujamaisiais viešaisiais pirkimais aktu skatinamas bendradarbiavimas viešųjų pirkimų etape – tai naudinga valstybėms narėms, kurios naudodamosi bendradarbiaujamaisiais viešaisiais pirkimais perka skubiausius ir svarbiausius gynybos produktus. Be to, gynybos srities gamintojams užtikrinamas didesnis nuspėjamumas ir padedama prisitaikyti prie struktūrinių pokyčių. Dėl dabartinės šaudmenų tiekimo krizės tam tikrų gynybos produktų pasiūlos srityje reikia imtis papildomų veiksmų. Todėl Šaudmenų gamybos rėmimo aktas bus taikomas vykdant būtiną tam tikrų gynybos produktų gamybos pajėgumų didinimą, jį skatins, spartins ir supaprastins.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Priemone bus papildytos esamos bendradarbiavimu grindžiamos ES gynybos iniciatyvos. Ja bus užtikrinta sąveika su Saugumo ir gynybos strateginiu kelrodžiu ir kitų ES programų, pavyzdžiui, Europos gynybos fondo, įgyvendinimu. Priemonė taip pat bus įgyvendinama visapusiškai laikantis ES pajėgumų plėtojimo plano (PPP), kuriame nustatyti ES lygmens gynybos pajėgumų prioritetai, taip pat su ES suderinta metine peržiūra gynybos srityje (CARD), kurioje, *inter alia*, nustatomos naujos bendradarbiavimo gynybos srityje galimybės. Šiomis aplinkybėmis taip pat gali būti atsižvelgiama į atitinkamą Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos (NATO) ir kitų partnerių vykdomą veiklą, jei ji atitinka Sąjungos saugumo ir gynybos interesus ir neužkerta kelio jokiai valstybei narei joje dalyvauti.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Šiuo reglamentu siekiama stiprinti EGTPB gebėjimą reaguoti ir gebėjimą užtikrinti, kad tam tikri gynybos produktai Sąjungoje būtų prieinami ir tiekiami laiku. Šiuo tikslu Reglamentu nustatoma konkrečių ir tikslinių priemonių, kuriomis siekiama paspartinti pramonės prisitaikymą prie struktūrinių pokyčių, įgyvendinimo sistema. Ši sistema grindžiama dviem ramsčiais, kurių kiekvienas atitinka vieną iš šio reglamento teisinių pagrindų.

- Pirmąjį ramstį sudaro priemonės, kuriomis remiamas pramonės stiprinimas ištisose tiekimo grandinėse, susijusiose su tam tikrų gynybos produktų gamyba ES, ir jis grindžiamas Sutarties dėl ES veikimo (SESV) 173 straipsnio 3 dalimi.

Sąjungos gynybos pramonė, gaminanti tam tikrus gynybos produktus, šiuo metu patiria staigų paklausos padidėjimą ir turi skubiai prisitaikyti prie šios naujos rinkos padėties. ES finansine parama pagal šį ramstį bus siekiama stiprinti Europos gynybos technologinės ir pramoninės bazės (EGTPB) konkurencingumą ir atsparumą tam tikrų gynybos produktų srityje, kad ji galėtų skubiai prisitaikyti prie struktūrinių pokyčių, pagal SESV 173 straipsnio 1 dalies pirmą įtrauką. Taigi pagal šį ramstį ES pramonei padedama didinti gamybos apimtį, trumpinti pristatymo laiką ir šalinti galimus trukdžius ir (arba) veiksnius, dėl kurių gali būti vėluojama tiekti ir gaminti tam tikrus gynybos produktus arba jų tiekimas ar gamyba gali būti apsunkinami.

- Pagal SESV 173 straipsnio 3 dalį šis ramstis neapima jokio valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų derinimo. Antrąjį ramstį sudaro derinimo priemonės, skirtos tam tikrų gynybos produktų, jų sudedamųjų dalių ir atitinkamų išteklių prieinamumui

nustatyti, inventorizuoti ir nuolat stebėti, taip pat priemonės, kuriomis nustatomi reikalavimai, kuriais siekiama užtikrinti, kad tam tikri gynybos produktai Sąjungoje būtų prieinami laiku ir ilgam. Antrasis ramstis yra grindžiamas SESV 114 straipsniu.

Sąjungos teritorijos saugumo užtikrinimas yra vienas svarbiausių viešosios politikos tikslų. Šis saugumas taip pat priklauso nuo pakankamo gynybos prekių ir paslaugų kiekio prieinamumo. Dėl dabartinių geopolitinių aplinkybių Sąjungoje yra labai padidėjusi tam tikrų gynybos produktų paklausa. Ši padėtis trikdo šių produktų ir jų sudedamųjų dalių vidaus rinkos veikimą ir kelia grėsmę jų tiekimo saugumui. Valstybės narės ėmėsi priemonių arba greičiausiai ims priemonių, kad nacionalinės gynybos tikslais išsaugotų savas šių produktų ir jų sudedamųjų dalių atsargas. Tačiau paaikškėjo, kad skirtingi nacionalinės teisės aktai, visų pirma susiję su gynybos produktų sertifikavimu, produktų ir susijusių sudedamųjų dalių perdavimu ES viduje, taip pat skirtingas Sąjungos teisės įgyvendinimas, tapo trukdžiais Europos tam tikrų gynybos produktų tiekimo grandinėms ir sąveikumo kliūtimis. Todėl, siekiant išvengti tam tikrų gynybos produktų trūkumo Sąjungoje ir drauge užtikrinti vidaus rinkos veikimą, būtina priimti Sąjungos derinamuosius teisės aktus, remiantis SESV 114 straipsniu. Šios priemonės turėtų apimti nuo sklandaus tiekimo itin priklausomų gynybos produktų nustatymą, susijusių pramonės pajėgumų inventorizavimą, pirmenybinius užsakymus, leidimų išdavimo procedūrų spartinimą arba viešųjų pirkimų procedūrų lengvinimą. Priemonių derinys turėtų padėti užtikrinti didesnę tam tikrų gynybos produktų ir jų sudedamųjų dalių, kurių reikia, kad veiktų vidaus rinka, pasiūlą visose valstybėse narėse. Be to, jis turėtų padėti užtikrinti, kad tam tikri gynybos produktai Sąjungoje būtų prieinami ir tiekiami laiku.

Kiti SESV straipsniai arba kiekvienas straipsnis atskirai negali būti abiejų minėtų tikslų pagrindas. Siūlomi elementai pateikiami viename teisės akte, nes visos priemonės sudaro nuoseklų požiūrį, kuriuo įvairiais būdais patenkinamas poreikis stiprinti Sąjungos gynybos ekosistemą.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Norint visapusiškai reaguoti į staigų tam tikrų gynybos produktų paklausos padidėjimą, reikia imtis skubių ir koordinuotų veiksmų Europos lygmeniu, nes nė viena valstybė narė viena to pasiekti negali. Valstybės narės pavieniui negali veiksmingai pašalinti didelių tokių gynybos produktų tiekimo sutrikimų rizikos, kurią lemia pasiūlos ir paklausos vidaus rinkoje pusiausvyros trūkumas. Dėl nekoordinuotų metodų kiltų rizika, kad tiekimo krizės poveikis pablogėtų, nes būtų skatinamas staigus šių gynybos produktų kainų augimas bei išstūmimo efektas. Be to, atsižvelgiant į esamus tam tikrų gynybos produktų gamybos pajėgumus Sąjungoje, Sąjungos tiekimo trūkumo padariniai yra tokie dideli, kad geriausiai išspręsti tokius klausimus padėtų intervencija Sąjungos lygmeniu.

Todėl Sąjunga turi imtis veiksmų srityse, kurioms šis pasiūlymas skirtas pagal du jo ramsčius.

- Kalbant apie pirmąjį ramstį, siūlomomis priemonėmis siekiama paspartinti investicijas į tam tikrų gynybos produktų gamybos pajėgumus Sąjungoje, kartu skatinant EGTPB atsparumą, pasitelkiant tarpvalstybines pramonės partnerystes ir atitinkamų bendrovių bendradarbiavimą, bendromis pramonės pastangomis siekiant išvengti dar didesnio tiekimo grandinių susiskaidymo. Atsižvelgiant į poreikį EGTPB pritaikyti prie struktūrinių pokyčių, finansinė parama ir paskatos gali būti tinkamai parengtos ir įgyvendinamos tik Sąjungos lygmeniu. Svarbu pabrėžti, kad tam tikrų gynybos produktų gamintojai yra plačiai išsidėstę visoje Sąjungoje – tai kelios MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmonės.

- Pagal antrąją ramstį numatytos priemonės bus naudingos vidaus rinkai, padidins EGTPB atsparumą ir užtikrins tiekimo saugumą. Priemonėmis, kuriomis siekiama nustatyti, inventorizuoti ir nuolat stebėti tam tikrų gynybos produktų, jų sudedamųjų dalių ir atitinkamų išteklių prieinamumą Sąjungoje, bus užtikrintas reikiamos žvalgybos informacijos rinkimas Sąjungos lygmeniu ir Komisijai bei valstybėms narėms bus sudarytos sąlygos numatyti tokių gynybos produktų tiekimo saugumui poveikį darančius trūkumus. Priemonės, kuriomis siekiama nustatyti reikalavimus, kuriais siekiama užtikrinti, kad tam tikri gynybos produktai būtų prieinami laiku ir ilgą laiką, sudarys sąlygas valstybėms narėms ir Komisijai veiksmingiau nei taikant įvairias nacionalines priemones šalinti tiekimo grandinių trūkumus ir trukdžius.

- **Proporcingumo principas**

Atsižvelgiant į precedento neturinčią geopolitinę padėtį ir didelę grėsmę Sąjungos saugumui, akivaizdžiai reikia imtis koordinuotų veiksmų. Siūlomas politikos metodas yra proporcingas nustatytų problemų mastui ir sunkumui, t. y. poreikiui užtikrinti, kad kai kurie gynybos produktai, kurių skubiai reikia valstybėms narėms, būtų pristatomi laiku. Pasiūlyme nustatytomis priemonėmis neviršijama to, kas būtina jų tikslams pasiekti, jos yra proporcingos tiems tikslams ir jomis neviršijamos galimos Sąjungos intervencijos ribos pagal Sutartis. Priemonės turės būti įgyvendinamos laikantis proporcingumo principo, be kita ko, atsižvelgiant į pagrindinių teisių apribojimą pagal Pagrindinių teisių chartijos 52 straipsnio 1 dalį.

- **Priemonės pasirinkimas**

Komisija siūlo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą. Tai tinkamiausia teisinė priemonė, nes tik reglamentas ir jo tiesiogiai taikomos teisinės nuostatos gali užtikrinti reikiamą vienodumo lygį, kurio reikia Sąjungos priemonei, kuria siekiama skatinti pramonės sektoriaus stiprinimą visoje Europoje ir užtikrinti specifinių produktų tiekimo saugumą, sukurti ir taikyti. Tiesiogiai taikomu reglamentu taip pat sudaromos sąlygos užtikrinti, kad siūlomos priemonės galėtų būti įgyvendintos trumpuoju laikotarpiu, siekiant tenkinti pasiūlyme nurodytus poreikius.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Ankstesnių galiojančių teisės aktų, kurie būtų taikomi šiam konkrečiam veiksmui arba būtų su juo susiję, nėra. Iki šiol gynybos srityje kitų Sąjungos teisėkūros iniciatyvų, kuriomis būtų remiamas gamybos pajėgumų didinimas, trumpinamas pristatymo laikas ir sprendžiama tiekimo trūkumo problema, nebuvo. Taigi ankstesnio galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimo ar tinkamumo patikrinimo, kurie buvo atlikti dėl tokios teisėkūros iniciatyvos, nėra.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Kadangi pasiūlymas politiškai opus ir rengiamas skubos tvarka, kad teisėkūros institucijos galėtų jį priimti laiku, konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis negalėjo būti surengtos.

- **Poveikio vertinimas**

Kadangi būtina skubiai didinti tam tikrų gynybos produktų gamybos pajėgumus ir užtikrinti jų tiekimo saugumą, oficialus poveikio vertinimas prie šio pasiūlymo nepridedamas. Tokio dokumento per laikotarpį, turėtą iki pasiūlymo priėmimo, pateikti nebuvo įmanoma. Pasiūlymas grindžiamas patirtimi, įgyta 2022 m. gegužės 18 d. priėmus bendrą komunikatą

„Gynybos investicijų trūkumo analizė ir tolesni veiksmai“, ir darbu, kurį atliko Bendrų viešųjų pirkimų gynybos srityje darbo grupė, įsteigta vos paskelbus tą komunikatą. Komisija šį pasiūlymą dėl reglamento teikia neįtraukdama poveikio vertinimo, kad jį būtų galima pradėti skubiai įgyvendinti – ne vėliau kaip 2023 m. balandžio 26 d. Pasiūlymas yra ribotos trukmės ir į jį įtraukta nuostata, kuria reikalaujama, kad Komisija parengtų šio reglamento įgyvendinimo ataskaitą.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Nemanoma, kad dėl Priemonės padidės administracinė našta.

- **Pagrindinės teisės**

ES piliečių saugumo užtikrinimas yra bendrojo intereso tikslas, galintis padėti apsaugoti jų pagrindines teises į gyvybę pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 2 straipsnį ir į laisvę bei saugumą pagal Chartijos 6 straipsnį.

Be to, Chartijos 16 straipsnyje numatyta laisvė užsiimti verslu, o Chartijos 17 straipsnyje – teisė į nuosavybę.

Kai kuriomis priemonėmis pagal 2 ramstį, kurių reikia siekiant pašalinti didelius tam tikrų gynybos produktų tiekimo Sąjungoje sutrikimus, gali būti laikinai apribota laisvė užsiimti verslu ir laisvė sudaryti sutartis, saugomos Chartijos 16 straipsniu, taip pat teisė į nuosavybę, saugoma pagal Chartijos 17 straipsnį. Bet koks šių teisių apribojimas pagal šį pasiūlymą, remiantis Chartijos 52 straipsnio 1 dalimi, bus numatytas teisės aktuose, jį nustatant bus atsižvelgiama į tų teisių ir laisvių esmę, bus iš tiesų siekiama bendrojo intereso tikslo užtikrinti saugumą ir laikomasi proporcingumo principo.

Prievolė atskleisti Komisijai konkrečią informaciją, jei tenkinamos tam tikros sąlygos, nepažeidžia laisvės užsiimti verslu esmės ir nepadarys jai neproporcingo poveikio (Chartijos 16 straipsnis). Bet koks prašymas pateikti informaciją padeda siekti Sąjungos bendrojo intereso tikslo – nustatyti galimas tam tikrų gynybos produktų, kurie yra būtini siekiant užtikrinti Sąjungos ir jos valstybių narių saugumą, stygiaus mažinimo priemones. Šie prašymai pateikti informaciją yra tinkami ir veiksmingi siekiant šio tikslo, kai pateikiama informacija, reikalinga atitinkamai krizei įvertinti. Komisija iš esmės prašo atstovaujančių organizacijų pateikti tik pageidaujamą informaciją ir gali pateikti prašymus pavienėms įmonėms tik tuo atveju, jei tai būtina papildomai. Kadangi antraip informacijos apie tiekimo padėtį nėra, nėra tokios pat veiksmingos priemonės, kad būtų galima gauti reikiamą informaciją, būtiną, kad Europos sprendimus priimančios asmenys galėtų imtis švelninimo veiksmų. Atsižvelgiant į rimtas tam tikrų gynybos produktų stygiaus geopolitines pasekmes ir pasekmes saugumui, taip pat į atitinkamą poveikio mažinimo priemonių svarbą, prašymai pateikti informaciją yra proporcingi norimam tikslui. Be to, laisvės užsiimti verslu ir teisės į nuosavybę apribojimą kompensuoja tinkamos apsaugos priemonės. Bet koks prašymas pateikti informaciją gali būti teikiamas tik dėl produktų, kurie būtini tam tikriems gynybos produktams gaminti ir kuriuos, kaip įgyvendinimo aktu konkrečiai nustato Komisija, paveikė tiekimo krizė.

Prievolė priimti pirmenybinius užsakymus ir teikti jiems pirmenybę nepažeidžia laisvės užsiimti verslu ir laisvės sudaryti sutartis (Chartijos 16 straipsnis) bei teisės į nuosavybę (Chartijos 17 straipsnis) esmės ir nedaro jiems neproporcingo poveikio. Ši prievolė padeda siekti Sąjungos bendrojo intereso tikslo – spręsti tam tikrų gynybos produktų tiekimo sutrikimų problemas. Ši prievolė yra tinkama ir veiksminga siekiant šio tikslo, užtikrinant,

kad turimi ištekliai būtų pirmiausia naudojami tam tikriems gynybos produktams gaminti. Kitos tokios pat veiksmingos priemonės nėra. Kalbant apie produktus, kuriuos, kaip nustatyta, paveikė tiekimo krizė, kelianti grėsmę minėtiems bendrojo intereso tikslams ir pagrindinėms teisėms, proporcinga įpareigoti įmones, su kuriomis sudarytos sutartys vykdant valstybių narių bendrus viešuosius pirkimus, arba įmones, dalyvaujančias tų nustatytų produktų tiekimo grandinėje, priimti tam tikrus užsakymus ir teikti jiems pirmenybę. Tinkamomis apsaugos priemonėmis užtikrinama, kad bet koks neigiamas prievolės teikti pirmenybę poveikis laisvei užsiimti verslu, laisvei sudaryti sutartis ir teisei į nuosavybę nebūtų laikomas šių teisių pažeidimu. Bet koks įpareigojimas teikti pirmenybę tam tikriems užsakymams gali būti taikomas tik tų produktų, kuriuos, kaip įgyvendinimo aktu nustatė Komisija, paveikė tiekimo krizė, atveju. Atitinkama įmonė gali prašyti Komisijos peržiūrėti pirmenybinį užsakymą, jei ji negali įvykdyti užsakymo arba jei jo vykdymas jai užkrautų pernelyg didelę ekonominę naštą ir sukeltų ypatingų sunkumų. Be to, įpareigotas subjektas atleidžiamas nuo bet kokios atsakomybės už žalą, patirtą dėl sutartinių įsipareigojimų pažeidimo dėl prievolės vykdymo. Galiausiai, šis reglamentas bus taikomas tik ribotą laikotarpį, kurio reikia, kad būtų atkurtas vidaus rinkos veikimas ir pramonė prisitaikytų prie struktūrinių pokyčių.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Reglamento įgyvendinimo finansinis paketas laikotarpiu nuo jo įsigaliojimo iki 2025 m. birželio 30 d. yra 500 mln. EUR dabartinėmis kainomis.

Poveikis daugiametės finansinės programos laikotarpiui, kiek tai susiję su reikiamu biudžetu ir žmogiškaisiais ištekliais, išsamiai aprašytas prie pasiūlymo pridėtoje finansinėje pažymoje ir bus dengiamas naudojant turimus 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos išteklius.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Komisija turėtų parengti Priemonės vertinimo ataskaitą ir ne vėliau kaip 2024 m. birželio 30 d. pateikti ją Europos Parlamentui ir Tarybai. Šioje ataskaitoje visų pirma bus įvertinta pažanga, padaryta siekiant pasiūlyme nustatytų tikslų. Be to, atsižvelgdama į vertinimo ataskaitą, Komisija gali pateikti pasiūlymus dėl atitinkamų šio reglamento pakeitimų, visų pirma siekdama toliau šalinti bet kokią nuolatinę riziką, susijusią su tam tikrų gynybos produktų tiekimu.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS**kuriuo nustatomas Šaudmenų gamybos rėmimo aktas**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį ir 173 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę²,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą tapo išbandymu Europos gynybos pramonei ir įrangos rinkai ir atskleidė trūkumų. Tai kenkia pramonės ir rinkos gebėjimui tinkamai, saugiai ir laiku tenkinti neatidėliotinus valstybių narių poreikius, susijusius su gynybos produktais ir sistemomis, pavyzdžiui, šaudmenimis ir raketomis, atsižvelgiant į spartų tų produktų ar sistemų naudojimą per didelio intensyvumo konfliktą;
- (2) nuo 2022 m. vasario 24 d. Sąjunga ir jos valstybės narės nuolat didino pastangas padėti tenkinti neatidėliotinus Ukrainos gynybos poreikius. Be to, šiomis aplinkybėmis, atsižvelgdami į didėjančią nestabilumą, strateginę konkurenciją ir grėsmes saugumui, 2022 m. kovo 11 d. Versalyje susitikę Sąjungos valstybių ar vyriausybės vadovai nusprendė prisiimti didesnę atsakomybę už pačios Sąjungos saugumą ir imtis tolesnių ryžtingų veiksmų Europos suverenumui stiprinti. Jie įsipareigojo stiprinti Europos gynybos pajėgumus, susitarė didinti gynybos išlaidas, stiprinti bendradarbiavimą vykdant bendrus projektus ir vykdyti bendradarbiaujamuosius gynybos pajėgumų viešuosius pirkimus, šalinti trūkumus, skatinti inovacijas ir stiprinti bei plėtoti Sąjungos gynybos pramonę. 2022 m. kovo 21 d. Taryba patvirtino dokumentą „Strateginis kelrodis – per ateinančią dešimtmetį saugumo ir gynybos srityje stipresnei ES“, o 2022 m. kovo 24 d. jį patvirtino Europos Vadovų Taryba. Šiame strateginiame dokumente pabrėžiama, kad reikia didinti gynybos išlaidas ir daugiau investuoti į pajėgumus tiek Sąjungos, tiek nacionaliniu lygmenimis;
- (3) 2022 m. gegužės 18 d. Komisija ir vyriausiasis įgaliotinis pateikė Bendrą komunikatą dėl investicijų gynybos srityje spragų analizės ir tolesnių veiksmų, kuriame pabrėžiama, kad Sąjungoje esama gynybos finansinių, pramoninių ir pajėgumų spragų. 2022 m. liepos mėn. Komisija pateikė Europos gynybos pramonės stiprinimo naudojantis bendradarbiaujamaisiais viešaisiais pirkimais aktą, kuriuo siekiama remti valstybių narių bendradarbiavimą viešųjų pirkimų etape, kad bendradarbiaujant būtų

² OL C , , p . .

užpildytos didžiausią susirūpinimą keliančios ir esminės spragos, visų pirma atsiradusios reaguojant į dabartinę Rusijos agresiją. Europos gynybos pramonės stiprinimo naudojantis bendradarbiaujamaisiais viešaisiais pirkimais aktas padės stiprinti bendradarbiaujamuosius viešuosius pirkimus gynybos srityje ir, naudojant susijusį Sąjungos finansavimą, stiprinti Sąjungos gynybos pramonės pajėgumus ir Sąjungos gynybos pramonę pritaikyti prie struktūrinių rinkos pokyčių, kuriuos lemia nauji uždaviniai, kaip antai naujas didelio intensyvumo konfliktas;

- (4) atsižvelgdama į padėtį Ukrainoje ir į neatidėliotinus gynybos poreikius, visų pirma susijusius su šaudmenimis, 2023 m. kovo 20 d. Taryba susitarė dėl trikampio metodo, kuriuo siekiama per ateinančius dvylika mėnesių bendromis pastangomis Ukrainai pristatyti milijoną artilerijos šaudmenų. Taryba susitarė iš turimų atsargų arba reprioritetizavus esamus užsakymus skubiai pristatyti Ukrainai šaudmenų „žemė-žemė“ ir artilerijos šaudmenų ir, jei to prašoma, raketų. Taryba taip pat paragino valstybes nares bendrais viešaisiais pirkimais įsigyti šaudmenų ir raketų iš Europos gynybos pramonės (ir Norvegijos) pagal esamą Europos gynybos agentūros (EGA) projektą arba vykdant papildomus valstybių narių vadovaujamus įsigijimo projektus, siekiant papildyti jų atsargas ir kartu sudaryti sąlygas toliau teikti paramą Ukrainai. Siekdama remti šias pastangas, Taryba susitarė sutelkti tinkamą finansavimą, be kita ko, pagal Europos taikos priemonę (ETP). Taryba taip pat paprašė Komisijos pateikti konkrečių pasiūlymų, kaip skubiai remti Europos gynybos pramonės gamybos pajėgumų didinimą, užtikrinti tiekimo grandinių saugumą, palengvinti veiksmingas viešųjų pirkimų procedūras, reaguoti į gamybos pajėgumų trūkumą ir skatinti investicijas, be kita ko, kai tinkama, sutelkiant Sąjungos biudžetą. Tai labai svarbu siekiant užtikrinti, kad visada būtų tinkamai tenkinami pačios Sąjungos saugumo poreikiai ir kad Sąjungos gynybos pramonė ir vidaus rinka būtų pritaikytos prie dabartinių pokyčių. Šios trys tarpusavyje susijusios kryptys turi būti vykdomos lygiagrečiai ir koordinuotai. Be to, bus organizuojami reguliarūs posėdžiai nacionalinės ginkluotės direktorių lygmeniu su Bendrų viešųjų pirkimų gynybos srityje darbo grupe (Komisija, EIVT, EGA), siekiant įvertinti poreikius ir pramonės pajėgumus, taip pat užtikrinti būtiną glaudų koordinavimą, kad būtų užtikrintas tinkamas trijų kryptių įgyvendinimas;
- (5) 2023 m. balandžio 13 d. Taryba patvirtino 1 mlrd. EUR vertės paramos priemonę pagal Europos taikos priemonę (ETP) Ukrainos ginkluotosioms pajėgoms remti. Taip sudarytos sąlygos kompensuoti valstybėms narėms už 2023 m. vasario 9 d. – gegužės 31 d. laikotarpį Ukrainai iš turimų atsargų arba reprioritetizavus esamus užsakymus dovanotus šaudmenis „žemė-žemė“, artilerijos šaudmenis ir galbūt raketas. Kalbant apie bendrus viešuosius pirkimus, iki šiol 24 valstybės narės ir Norvegija pasirašė EGA projektinės veiklos susitarimą dėl bendradarbiaujamųjų viešųjų pirkimų šaudmenims įsigyti;
- (6) bendros pastangos sudaryti sąlygas valstybėms narėms papildyti savo išekvotas atsargas ir remti Ukrainą gali būti veiksmingos tik tuo atveju, jei Sąjungos tiekėjai galės laiku pristatyti reikiamus gynybos produktus. Tačiau, atsižvelgiant į sparčiai senkančias atsargas, Europos gamybą, dėl valstybių narių ar trečiųjų šalių užsakymų vykdomą beveik didžiausiu pajėgumu, ir jau ir taip sparčiai augančias kainas, tam, kad būtų užtikrintas spartus gamybos pajėgumų didinimas, būtina imtis papildomų Sąjungos pramonės politikos priemonių;
- (7) kaip parodė Bendrų viešųjų pirkimų gynybos srityje darbo grupės (Komisijos, EIVT, EGA) veikla, susijusi su labai trumpalaikių gynybos srities viešųjų pirkimų poreikių koordinavimu ir bendradarbiavimu su valstybėmis narėmis ir Sąjungos gynybos

gamintojais, siekiant remti bendradarbiaujamuosius viešuosius pirkimus atsargoms papildyti, visų pirma atsižvelgiant į Ukrainai teikiamą paramą, Sąjungos pramonė turi gamybos pajėgumų šaudmenų „žemė-žemė“ ir artilerijos šaudmenų, taip pat raketų srityje. Tačiau Sąjungos gynybos pramonės sektoriaus gamybos pajėgumai buvo pritaikyti kitokiam metui ir kitokiems uždaviniams, nei šiuo metu kylantys Sąjungoje, spręsti. Pasiūlos srautai buvo pritaikyti prie mažesnės paklausos, buvo užsitikrintas minimalus atsargų lygis ir skirtingi tiekėjai visame pasaulyje, kad būtų sumažintos sąnaudos. Dėl to Sąjungos gynybos pramonės sektorius tapo priklausomas. Šiomis aplinkybėmis dabartiniai gamybos pajėgumai ir esamos tiekimo bei vertės grandinės neleidžia saugiai ir laiku pristatyti gynybos produktų, kad būtų įgyvendinami valstybių narių saugumo reikalavimai ir toliau tenkinami Ukrainos poreikiai, dėl to šaudmenų „žemė-žemė“ ir artilerijos šaudmenų, taip pat raketų rinkoje kyla įtampa ir atsiranda išstūmimo pavojus. Todėl būtina imtis papildomų intervencinių veiksmų Sąjungos lygmeniu;

- (8) pagal SESV 173 straipsnio 3 dalį Sąjungos pramonės politika siekiama paspartinti pramonės prisitaikymą prie struktūrinių pokyčių. Todėl atrodo tikslinga padėti Sąjungos pramonei didinti gamybos apimtį, sutrumpinti pristatymo laiką ir šalinti galimus trukdžius ir (arba) veiksnius, dėl kurių gali būti vėluojama arba trukdoma tiekti ir gaminti šaudmenis „žemė-žemė“ ir artilerijos šaudmenis, taip pat raketas, kurie šiame reglamente laikomi tam tikrais gynybos produktais;
- (9) priemonėmis, kurių imamasi Sąjungos lygmeniu, turėtų būti siekiama stiprinti Europos gynybos technologinės ir pramoninės bazės (EGTPB) konkurencingumą ir atsparumą šaudmenų bei raketų srityje, kad ji galėtų būti skubiai pritaikyta prie struktūrinių pokyčių;
- (10) tuo tikslu turėtų būti nustatyta pramonės stiprinimo visose tiekimo ir vertės grandinėse, susijusiose su šių tam tikrų gynybos produktų gamyba Sąjungoje, finansinės paramos priemonė (toliau – Priemonė);
- (11) Priemonė bus suderinta su esamomis bendradarbiaujamosiomis ES gynybos srities iniciatyvomis, pavyzdžiui, Europos gynybos fondu, siūlomu Europos gynybos pramonės stiprinimo naudojantis bendradarbiaujamaisiais viešaisiais pirkimais aktu, taip pat su ETP, ir ja bus užtikrinta sąveika su kitomis Sąjungos programomis. Priemonė visiškai atitinka Strateginio kelrodžio užmojus;
- (12) jei nenurodyta kitaip, šiai priemonei turėtų būti taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046;
- (13) pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 193 straipsnio 2 dalį dotacija gali būti skirta jau pradėtam įgyvendinti veiksmui, jeigu pareiškėjas gali įrodyti, kad veiksmą buvo būtina pradėti įgyvendinti prieš pasirašant susitarimą dėl dotacijos. Tačiau finansinė parama neturėtų būti skiriama laikotarpiui iki dotacijos paraiškos pateikimo dienos, išskyrus tinkamai pagrįstus išimtinis atvejus. Atsižvelgiant į 2023 m. kovo 20 d. Tarybos raginimą paspartinti tam tikrų gynybos produktų tiekimą, finansavimo sprendime turėtų būti galima numatyti finansinius įnašus veiksams, kurie apima laikotarpį nuo šios datos;
- (14) šiame reglamente nustatomas Priemonės finansinis paketas, kuris Europos Parlamentui ir Tarybai yra svarbiausia orientacinė suma metinės biudžeto sudarymo procedūros metu, pagal 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių,

įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo³ (toliau – 2020 m. gruodžio 16 d. Tarpinstitucinis susitarimas), 18 punktą;

- (15) pagal pasidalijamojo valdymo principą valstybės narės gali prašyti joms skirtus išteklius perkelti Priemonei, laikantis atitinkamose Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1060 nuostatose pateiktų sąlygų. Tai visų pirma galėtų būti taikoma tais atvejais, kai tam tikrų gynybos produktų gamyba valstybių narių teritorijose, visų pirma pažeidžiamuose ir atokiuose regionuose, nukenčia dėl konkretaus rinkos nepakankamumo arba neoptimalios investavimo aplinkos ir tokie ištekliai padeda siekti programos, iš kurios jie perkeliama, tikslų. Reglamento (ES) 2021/1060 73 straipsnio 4 dalyje nustatytais galimybėmis galima naudotis, jei projektas atitinka tame reglamente nustatytas taisykles ir ERPF bei ESF+ taikymo sritį, kaip nustatyta konkrečioms fondams skirtuose reglamentuose. Pagal Reglamento (ES) 2021/1060 24 straipsnį Komisija turėtų įvertinti valstybės narės pateiktas iš dalies pakeistas nacionalines programas ir per du mėnesius pateikti pastabas. Atsižvelgdama į padėties skubumą, Komisija turėtų stengtis iš dalies pakeistų nacionalinių programų vertinimą užbaigti nepagrįstai nedelsdama;
- (16) siūlydamos iš dalies pakeistus arba naujus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/241⁴ 21 straipsnį, valstybės narės turėtų turėti galimybę siūlyti priemones, kuriomis taip pat prisidedama prie šios priemonės tikslų. Šiuo tikslu valstybės narės visų pirma turėtų apsvarstyti priemones, susijusias su pasiūlymais, kurie pateikti pagal Priemonę paskelbus kvietimą teikti pasiūlymus ir kuriems pagal Priemonę suteiktas pažangumo ženklas;
- (17) pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2018/1046, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013⁵ ir Tarybos reglamentus (EB, Euratomas) Nr. 2988/95⁶, (EB, Euratomas) Nr. 2185/96⁷ bei (ES) 2017/1939⁸ Sąjungos finansiniai interesai turi būti apsaugoti proporcingomis priemonėmis, įskaitant priemones, susijusias su pažeidimų, be kita ko, sukčiavimo prevenciją, nustatymą, ištaisymą ir tyrimą, prarastų, nepagrįstai išmokėtų ar neteisėtai panaudotų lėšų susigrąžinimą ir, kai tinkama, administracinių nuobaudų skyrimą. Visų pirma, vadovaujantis reglamentais (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ir (ES, Euratomas) Nr. 883/2013, Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) turi įgaliojimus atlikti administracinius tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, siekdama nustatyti, ar nebūta Sąjungos finansiniams interesams kenkiančių sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veiklos atvejų. Pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 Europos prokuratūra turi įgaliojimus tirti Sąjungos finansiniams interesams kenkiančias nusikalstamas veikas, kaip numatyta

³ OL L 433I, 2020 12 22, p. 28.

⁴ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17–75).

⁵ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 ([OL L 248, 2013 9 18, p. 1](#)).

⁶ 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos ([OL L 312, 1995 12 23, p. 1](#)).

⁷ 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų ([OL L 292, 1996 11 15, p. 2](#)).

⁸ 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje ([OL L 283, 2017 10 31, p. 1](#)).

Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371⁹, ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už jas. Pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2018/1046 bet kuris asmuo arba subjektas, gaunantis Sąjungos lėšas, turi visapusiškai bendradarbiauti Sąjungos finansinių interesų apsaugos klausimu, suteikti būtinas teises ir prieigą Komisijai, OLAF, Audito Rūmams ir, kiek tai susiję su tvirtesniame bendradarbiavime pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 dalyvaujančiomis valstybėmis narėmis, Europos prokuratūrai, ir užtikrinti, kad visos trečiosios šalys, dalyvaujančios įgyvendinant Sąjungos lėšas, suteiktų lygiavertes teises;

- (18) Europos laisvosios prekybos asociacijos narės, kurios yra Europos ekonominės erdvės (EEE) narės, gali dalyvauti įgyvendinant šią priemonę kaip asocijuotosios šalys bendradarbiaudamos pagal Europos ekonominės erdvės susitarimą, kuriame numatyta, kad Sąjungos programose jos dalyvauja remdamosi pagal tą susitarimą priimtu sprendimu. Šiame reglamente turėtų būti numatyta konkreti nuostata, pagal kurią reikalaujama, kad tos trečiosios šalys suteiktų būtinas teises ir prieigą, reikalingas atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, OLAF ir Audito Rūmams, kad jie galėtų visapusiškai veikti pagal savo atitinkamą kompetenciją;
- (19) dėl gynybos pramonės ypatumų, kai paklausą lemia beveik vien tik valstybės narės ir asocijuotosios šalys, kurios taip pat kontroliuoja visą su gynyba susijusių produktų ir technologijų išigijimą, įskaitant jų eksportą, gynybos pramonės sektoriaus veikla yra unikali ir neatitinka tradicinių taisyklių ir verslo modelių, pagal kuriuos veikia tradiciškesnės rinkos. Todėl pramonė didelių savo lėšomis finansuojamų pramonės investicijų nevykdo – tai daro tik gavusi privalomų užsakymų. Nors privalomi valstybių narių užsakymai yra išankstinė bet kokių investicijų sąlyga, Komisija gali įsikišti sumažindama pramonės investicijų riziką dotacijomis ir paskolomis, kad būtų galima greičiau prisitaikyti prie vykstančių struktūrinių rinkos pokyčių. Dabartinėmis ekstremaliomis aplinkybėmis Sąjungos parama turėtų padengti iki 60 proc. tiesioginių tinkamų finansuoti išlaidų, kad paramos gavėjai galėtų kuo greičiau įgyvendinti veiksmus, sumažinti savo investicijų riziką ir taip greičiau užtikrinti tam tikrų gynybos produktų prieinamumą;
- (20) gynybos pramonės sektoriaus suinteresuotieji subjektai patiria specifinių netiesioginių išlaidų, pavyzdžiui, susijusių su saugumu. Todėl tikslinga leisti taikyti 7 proc. visų tiesioginių tinkamų finansuoti veiksmo išlaidų fiksuotąją normą;
- (21) naudojantis Reglamente (ES, Euratomas) 2018/1046 nustatytais priemonėmis, pagal Priemonę turėtų būti teikiama finansinė parama veiksams, kuriais prisidedama prie tam tikrų gynybos produktų prieinamumo ir tiekimo laiku, pavyzdžiui, pramonės koordinavimo ir tinklaveikos veiklai, tam tikrų gynybos produktų gamyboje dalyvaujančių įmonių galimybėms gauti finansavimą, esamų šios srities gamybos pajėgumų plėtojimui, optimizavimui, modernizavimui, naujoviniui ar paskirties keitimui arba naujų tokių pajėgumų kūrimui, taip pat darbuotojų mokymui;
- (22) kadangi Priemone siekiama didinti Sąjungos gynybos pramonės konkurencingumą ir veiksmingumą, paramos skyrimo reikalavimus atitinka tik viešieji ar privatieji teisės subjektai, kurie yra įsisteigę ir kurių vykdomojo valdymo struktūros yra Sąjungoje arba asocijuotosiose šalyse;

⁹ 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis ([OL L 198, 2017 7 28, p. 29](#)).

- (23) Sąjungoje arba asocijuotojoje šalyje įsisteigę teisės subjektai, kuriuos kontroliuoja neasocijuotoji trečioji šalis arba neasocijuotosios trečiosios šalies subjektas, reikalavimus atitinkančiais gavėjais turėtų būti laikomi tik tuo atveju, jei tenkinamos griežtos sąlygos, susijusios su Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo ir gynybos interesais, kaip nustatyta pagal bendrą užsienio ir saugumo politiką vadovaujantis Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) V antraštine dalimi, be kita ko, kiek tai susiję su EGTPB stiprinimu. Tokių teisės subjektų dalyvavimas neturėtų prieštarauti Priemonės tikslams. Tame kontekste kontrolė turėtų būti suprantama kaip gebėjimas tiesiogiai arba netiesiogiai daryti teisės subjektui lemiamą įtaką per vieną ar daugiau tarpinių teisės subjektų. Pareiškėjai turėtų pateikti visą atitinkamą informaciją apie infrastruktūrą, patalpas, turtą ir išteklius, kuriais bus naudojamosi vykdant veiksmą. Tuo požiūriu taip pat turėtų būti atsižvelgiama į valstybių narių interesus, susijusius su tiekimo saugumu. Atsižvelgiant į neatidėliotiną padėtį, susidariusią dėl esamos šaudmenų tiekimo krizės, Priemone turėtų būti atsižvelgiama į esamas tiekimo grandines;
- (24) vykdant pagal Priemonę remiamą veiksmą dalyvaujančių gavėjų infrastruktūra, patalpos, turtas ir išteklių visą veiksmo vykdymo laikotarpį turėtų būti valstybės narės arba asocijuotosios šalies teritorijoje ir vykdant veiksmą dalyvaujančių gavėjų vykdomojo valdymo struktūros turėtų būti Sąjungoje arba asocijuotojoje šalyje. Taigi teisės subjektas, kuris yra įsisteigęs neasocijuotojoje trečiojoje šalyje, arba teisės subjektas, kuris yra įsisteigęs Sąjungoje ar asocijuotojoje šalyje, tačiau kurio vykdomojo valdymo struktūros yra neasocijuotojoje trečiojoje šalyje, neturėtų būti laikomas reikalavimus atitinkančiu veiksmo dalyvaujančiu gavėju;
- (25) pagal Tarybos sprendimo 2013/755/ES¹⁰ 94 straipsnį užjūrio šalyse bei teritorijose (toliau – UŠT) įsisteigę asmenys ir subjektai atitinka reikalavimus gauti finansavimą, atsižvelgiant į Priemonės taisykles ir tikslus bei galimas priemones, taikomas valstybei narei, su kuria atitinkama užjūrio šalis ar teritorija yra susijusi;
- (26) vertindama pasiūlymus, Komisija turėtų ypatingą dėmesį skirti jų indėliui siekiant Priemonės tikslų. Pasiūlymas visų pirma turėtų būti vertinamas atsižvelgiant į jo indėlį į gamybos pajėgumų gausinimą, didinimą, rezervavimą ir modernizavimą, taip pat į susijusių darbuotojų perkvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą. Pasiūlymas taip pat turėtų būti vertinamas atsižvelgiant į jo indėlį trumpinant tam tikrų gynybos produktų pristatymo laiką, be kita ko, taikant užsakymų reprioritetizavimo mechanizmus, nustatant ir šalinant trukdžius minėtų produktų tiekimo grandinėse, taip pat didinant šių tiekimo grandinių atsparumą plėtojant ir praktiškai vykdant tarpvalstybinį įmonių, visų pirma MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmonių, veikiančių atitinkamose tiekimo grandinėse, bendradarbiavimą;
- (27) rengdama, skirdama ir įgyvendindama ES finansinę paramą, Komisija turėtų ypatingą dėmesį skirti tam, kad tokios priemonės neigiamai neveiktų konkurencijos sąlygų vidaus rinkoje;
- (28) be to, dabartinė krizė ne tik atskleidė ES gynybos pramonės sektoriaus trūkumus, bet ir apsunkino gynybos produktų vidaus rinkos veikimą. Iš tiesų dėl dabartinių geopolitinių aplinkybių labai padidėjo paklausa, o tai daro poveikį Sąjungos vidaus rinkos, kurioje gaminami ir parduodami šaudmenys „žemė-žemė“ ir artilerijos šaudmenys, taip pat raketos bei jų sudedamosios dalys, veikimui. Nors kai kurios

¹⁰ 2013 m. lapkričio 25 d. Tarybos sprendimas 2013/755/ES dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos (Užjūrio asociacijos sprendimas) (OL L 344, 2013 12 19, p. 1).

valstybės narės ėmėsi arba greičiausiai imsis priemonių, kad išsaugotų savo atsargas nacionalinio saugumo sumetimais, kitoms valstybėms narėms sunku gauti prekių, reikalingų šaudmenims „žemė-žemė“ ir artilerijos šaudmenims bei raketoms gaminti arba įsigyti. Kartais sunku gauti vos vieną žaliavą arba konkrečią sudedamąją dalį ir tai sutrikdo ištisas gamybos grandines. Siekiant užtikrinti vidaus rinkos veikimą, būtina patvirtinti tam tikras priemones, kurios padėtų koordinuotai užtikrinti suderintas taisykles, kurios padėtų užtikrinti gynybos produktų tiekimo saugumą. Šios taisyklės turėtų apimti prekių ir paslaugų poreikių toje vidaus rinkoje inventorizavimą, galimybę nustatyti pirmenybinius užsakymus Sąjungos lygmeniu, kai bent trys valstybės narės nusprendžia naudodamosi bendradarbiaujamaisiais viešaisiais pirkimais pirkti arba ketina pirkti su gynyba susijusius produktus, kai tai būtina siekiant Sąjungos ir jos valstybių narių bendrojo saugumo tikslo, ir paspartinti leidimų išdavimo procedūras arba supaprastinti viešųjų pirkimų procedūras. Šios priemonės turėtų būti grindžiamos SESV 114 straipsniu;

- (29) siekdama imtis būtinų ir tinkamų priemonių pagal šį reglamentą ir remdamasi bendradarbiavimu su EIVT ir EGA Bendrų viešųjų pirkimų gynybos srityje darbo grupėje, Komisija turėtų sudaryti ir prižiūrėti Sąjungoje įsisteigusių įmonių, veikiančių tam tikrų gynybos produktų tiekimo grandinėse, inventorių. Inventoriuje visų pirma turėtų būti nurodytas jų produktų tipas ir specifikacijos, susiję gamybos pajėgumai ir jų padėtis tam tikrų gynybos produktų tiekimo grandinėje. Glaudžiai bendradarbiaudama su jomis, Komisija turėtų reguliariai stebėti inventoriuje nurodytų įmonių gamybos pajėgumus ir tiekimo grandines. Programos komitetas turėtų pristatyti ir aptarti inventoriaus sudarymo ir stebėsenos rezultatus;
- (30) tuo remdamasi Komisija turėtų parengti sąrašą, kuriame būtų nurodyti tam tikri gynybos produktai, jų žaliavos ar komponentai, kuriuos paveikė bendrosios rinkos ir jos tiekimo grandinių veikimo sutrikimai arba galimi sutrikimai, dėl kurių susidarė didelis stygius. Komisija turėtų reguliariai atnaujinti šį nuo sklاندaus tiekimo itin priklausomų gynybos produktų sąrašą ir daugiausiai dėmesio skirti tik galimiems sutrikimams ar trukdžiams, kurie daro poveikį tam tikrų gynybos produktų, jų žaliavų ir komponentų tiekimo saugumui;
- (31) susitarusi su valstybe nare, kurioje yra įsisteigę ekonominės veiklos vykdytojai, dirbantys su šiais produktais, žaliavomis ar jų komponentais, Komisija turėtų turėti galimybę prašyti, kad jie laiku pateiktų informaciją, būtiną, kad nuo sklاندaus tiekimo itin priklausomus gynybos produktus būtų galima gauti laiku. Tokia informacija turėtų būti grindžiama Komisijos sprendimu dėl tinkamų priemonių pagal šį reglamentą, kad būtų pašalinti galimi sutrikimai ar trukdžiai, darantys poveikį tam tikrų gynybos produktų, žaliavų ir komponentų tiekimo saugumui;
- (32) toks nustatymo, inventorizavimo ir tęstinės stebėsenos mechanizmas turėtų sudaryti sąlygas beveik tikruoju laiku analizuoti Sąjungos gamybos pajėgumus, esminius veiksnius, darančius poveikį tam tikrų gynybos produktų tiekimo saugumui, ir atsargų būklę. Be to, toks mechanizmas Komisijai turėtų suteikti galimybę parengti reagavimo į ekstremaliąsias situacijas priemonės faktiniam ar numatomam stygiui šalinti;
- (33) siekiant išsaugoti bendrojo intereso tikslą užtikrinti Sąjungos ir jos valstybių narių saugumą, labai svarbu vengti tam tikrų gynybos produktų trūkumo; prireikus tai suteikia pagrindo nustatyti įmonių, aprūpinančių nuo sklاندaus tiekimo itin priklausomais gynybos produktais, pagrindinių teisių (pavyzdžiui, laisvės užsiimti verslu pagal Chartijos 16 straipsnį ir teisės į nuosavybę pagal Chartijos 17 straipsnį) apribojimus atsižvelgiant į Chartijos 52 straipsnį. Toks apribojimas gali būti

pateisinamas, visų pirma tais atvejais, kai kelios valstybės narės ėmėsi konkrečių pastangų, kad konsoliduotų paklausą vykdydamos bendradarbiaujamuosius viešuosius pirkimus ir taip prisidėtų prie tolesnės tam tikrų gynybos produktų vidaus rinkos integracijos ir sklaidos veikimo. Kai ne mažiau kaip trys valstybės narės, vykdančios bendradarbiaujamuosius tam tikrų gynybos produktų viešuosius pirkimus, arba bent viena valstybė narė, kuri vykdo viešuosius pirkimus, kad tam tikrus įsigytus gynybos produktus perduotų Ukrainai, susiduria su dideliais sutarties sudarymo arba vykdymo sunkumais ir todėl pateikia atitinkamą prašymą, Komisija, gavusi valstybės narės subjekto sutikimą, gali reikalauti, kad įmonės priimtų nuo sklaidos tiekimo itin priklausomų tam tikrų produktų užsakymus ir jiems teiktų pirmenybę. Siekiant apsaugoti pagrindines įmonių teises, tokie prašymai turėtų būti teikiami tik dėl produktų, kuriuos Komisija nurodo įgyvendinimo sprendime. Be to, reikėtų nustatyti laipsnišką tvarką, kad įmonėms būtų suteikta galimybė dėl numatomo veiksmo pareikšti susirūpinimą. Susitarusi su valstybe nare, kurioje atitinkama įmonė yra įsisteigusi, Komisija turėtų informuoti tokią įmonę apie savo ketinimą prašyti pirmumo tvarka priimti pirmenybinį užsakymą, taip pat tokiai įmonei pateikti visą informaciją, kurios reikia, kad ji galėtų priimti pagrįstą sprendimą dėl to, ar galės tą prašymą patenkinti. Jei įmonė atsisako, Komisija, susitarusi su atitinkama valstybe nare ir tinkamai atsižvelgdama į įmonės pareikštų prieštaravimų pobūdį, gali nuspręsti, kad dėl saugumo priežasčių yra pagrindo įgyvendinimo sprendimu nustatyti, kad užsakymas yra pirmenybinis. Toks sprendimas turėtų būti priimamas laikantis visų taikytinų Sąjungos teisinių įsipareigojimų, atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes. Pirmenybiniame užsakyme turėtų būti pasiūlyta teisinga ir pagrįsta kaina. Pirmenybiniam užsakymui turėtų būti teikiama pirmenybė prieš bet kokią veiklos įsipareigojimą pagal privatinę ar viešąją teisę, kartu atsižvelgiant į teisėtus įmonių tikslus ir sąnaudas bei pastangas, kurių reikia bet kokiai gamybos sekai pakeisti. Jei įmonės nesilaiko pareigos vykdyti pirmenybinius užsakymus, joms gali būti taikomos sankcijos;

- (34) siekiant apsaugoti pagrindines įmonių teises, joms turėtų būti suteikta teisė prašyti jas atleisti nuo įsipareigojimų vykdymo tais atvejais, kai pirmenybinio užsakymo neįmanoma įvykdyti (net jam suteikus pirmenybę) dėl nepakankamų gamybos gebėjimų ar gamybos pajėgumų arba dėl to, kad įmonei tektų nepagrįsta ekonominė našta ir kiltų ypatingų sunkumų;
- (35) išimtinėmis aplinkybėmis, kai įmonė, vykdanči veiklą tam tikrų gynybos produktų tiekimo grandinėje Sąjungoje, iš trečiosios šalies gauna prašymą atlikti pirmenybinį užsakymą, ji apie tokį prašymą turėtų pranešti Komisijai;
- (36) atsižvelgiant į tai, kaip svarbu užtikrinti tiekimo konkrečioms gynybos sektoriams, kurie atlieka Sąjungos piliečių saugumui gyvybiškai svarbias funkcijas, saugumą, įpareigojimo imtis pirmenybinio užsakymo vykdymas neturėtų lemti atsakomybės už žalą trečiosioms šalims dėl bet kokio sutartinių įsipareigojimų pažeidimo, kurį gali lemti būtini laikini atitinkamo gamintojo veiklos procesų pakeitimai, tačiau tik tiek, kiek sutartinių įsipareigojimų pažeidimas buvo būtinas laikantis privalomos pirmenybinės tvarkos. Įmonės, kurioms gali būti skirtas pirmenybinis užsakymas, tokią galimybę turėtų numatyti savo komercinių sutarčių sąlygose. Nepažeidžiant kitų

nuostatų taikymo, šis atleidimas nuo atsakomybės neturėtų turėti įtakos atsakomybei už gaminius su trūkumais, kaip numatyta Tarybos direktyvoje 85/374/EEB¹¹;

- (37) pareiga teikti pirmenybę tam tikrų produktų gamybai neturėtų daryti neproporcingo poveikio Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 16 straipsnyje nustatytai laisvei užsiimti verslu bei laisvei sudaryti sutartis ir Chartijos 17 straipsnyje nustatytai teisei į nuosavybę. Bet koks tų teisių apribojimas pagal Chartijos 52 straipsnio 1 dalį turėtų būti numatytas teisės aktais, neprieštarauti tų teisių bei laisvių esmei ir atitikti proporcingumo principą;
- (38) atsižvelgdamos į tai, kad svarbu užtikrinti tam tikrų gynybos produktų tiekimo saugumą, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad administracinės paraiškos, susijusios su gamybos objektų planavimu, statyba bei eksploatavimu, išteklių siuntimu Europos Sąjungoje, taip pat tam tikrų galutinių produktų kvalifikavimu ir sertifikavimu, būtų tvarkomos veiksmingai ir laiku;
- (39) siekiant bendrojo viešosios politikos saugumo srityje tikslo, būtina kuo greičiau įrengti gamybos objektus, susijusius su tam tikrų gynybos produktų gamyba, kartu užtikrinant kuo mažesnę administracinę našą. Dėl tos priežasties valstybės narės turėtų kuo sparčiau nagrinėti paraiškas, susijusias su tam tikrų gynybos produktų gamyklų ir gamybos įrenginių planavimu, statyba ir eksploatavimu. Joms turėtų būti teikiama pirmenybė derinant teisėtus interesus konkrečiu atveju;
- (40) atsižvelgdamos į šio reglamento tikslą, nepaprastąją padėtį ir išskirtines jo priėmimo aplinkybes, valstybės narės turėtų apsvarstyti galimybę kiekvienu konkrečiu atveju taikyti su gynyba susijusias išimtis pagal nacionalinę ir taikytiną Sąjungos teisę, jei mano, kad atitinkamų teisės aktų taikymas tiems tikslams turėtų neigiamą poveikį. Tai visų pirma gali būti taikoma Sąjungos aplinkos, sveikatos ir saugos teisės aktams¹², kurie būtini, kad būtų gerinama žmonių sveikatos ir aplinkos apsauga, taip pat užtikrinamas tvarus ir saugus vystymasis. Tačiau juos įgyvendinant taip pat gali kilti reguliavimo kliūčių, trukdančių Sąjungos gynybos pramonei didinti tam tikrų gynybos produktų gamybą ir tiekimą. Europos Sąjunga ir jos valstybės narės yra bendrai atsakingos už tai, kad būtų skubiai įvertinta, kokių veiksmų būtų galima imtis galimoms kliūtims šalinti. Bet kokie tokie Sąjungos, regionų ar nacionalinio lygmens veiksmai neturėtų apsunkinti padėties aplinkos, sveikatos ir saugos srityse;
- (41) siekiant optimizuoti esamų tiekimo grandinių naudojimą ir taip užtikrinti tam tikrų gynybos produktų gamybos tęstinumą, valstybės narės turėtų apsvarstyti galimybę pasinaudoti arba skatinti atitinkamas įmones pasinaudoti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2003/88/EB numatytais nukrypti leidžiančiomis nuostatomis¹³. Kai tokioms nukrypti leidžiančioms nuostatomis taikyti reikalingas išankstinis nacionalinių institucijų leidimas, prašymai turėtų būti nagrinėjami veiksmingai ir laiku;

¹¹ 1985 m. liepos 25 d. Tarybos direktyva 85/374/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių atsakomybę už gaminius su trūkumais, derinimo (OL L 210, 1985 8 7, p. 29).

¹² Pavyzdžiui, REACH reglamentui, CLP reglamentui, Seveso direktyvai, RoHS direktyvai, POT reglamentui, Biocidinių produktų reglamentui (BPR), Ozono reglamentui ir Fluorintų dujų reglamentui.

¹³ 2003 m. lapkričio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/88/EB dėl tam tikrų darbo laiko organizavimo aspektų (OL L 299, 2003 11 18, p. 9).

- (42) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/81/EB¹⁴ siekiama suderinti viešųjų pirkimų procedūras, taikomas sudarant gynybos ir saugumo srities viešųjų pirkimų sutartis, kad būtų galima laikytis valstybių narių saugumo reikalavimų ir Sutartyje nustatytų įsipareigojimų. Toje direktyvoje visų pirma numatytos konkrečios nuostatos, taikomos dėl krizės susidariusiomis skubos aplinkybėmis, visų pirma dėl trumpesnių pasiūlymų priėmimo laikotarpių ir galimybės taikyti derybų procedūrą iš anksto nepaskelbus skelbimo apie pirkimą. Tačiau dėl dabartinės šaudmenų tiekimo krizės susidariusi ypatinga skuba gali būti nesuderinama net ir su tomis nuostatomis tais atvejais, kai bendradarbiaujamuosiuose viešuosiuose pirkimuose ketina dalyvauti daugiau nei dvi valstybės narės. Kai kuriais atvejais vienintelis būdas užtikrinti tų valstybių narių saugumo interesus – sudaryti sąlygas prie esamos preliminariosios sutarties prisijungti valstybių narių perkančiosioms organizacijoms ar subjektams, kurie iš pradžių nebuvo jos šalys, nors tokia galimybė pirminėje preliminariojoje sutartyje ir nebuvo numatyta;
- (43) pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką sutartis keičiama tik tiek, kiek tai tikrai būtina susiklosčiusiomis aplinkybėmis, kuo geriau laikantis nediskriminavimo, skaidrumo ir proporcingumo principų. Šiuo atžvilgiu turėtų būti galima nukrypti nuo Direktyvos 2009/81/EB padidinant preliminariojoje sutartyje numatytus kiekius, kartu jame dalyvauti suteikiant galimybę kitų valstybių narių perkančiosioms organizacijoms ar subjektams. Šioms perkančiosioms organizacijoms ar subjektams turėtų būti taikomos tos pačios sąlygos kaip ir pirminei perkančiajai organizacijai, sudariusiai pirminę preliminariąją sutartį dėl tų papildomų kiekių. Tokiais atvejais perkančioji organizacija taip pat turėtų leisti bet kuriam ekonominės veiklos vykdytojui, kuris atitinka pirminės preliminariosios sutarties sąlygas, tapti rangovu pagal tą preliminariąją sutartį. Be to, turėtų būti imtasi tinkamų skaidrumo priemonių siekiant užtikrinti, kad būtų informuotos visos galimos suinteresuotosios šalys. Siekiant apriboti šių pakeitimų poveikį sklandžiam vidaus rinkos veikimui ir išvengti neproporcingo konkurencijos iškraipymo, preliminariųjų sutarčių pakeitimai turėtų būti sudaromi tik iki 2025 m. birželio 30 d.;
- (44) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/43/EB¹⁵ siekiama supaprastinti su gynyba susijusių produktų siuntimo ES viduje sąlygas, visų pirma nustatant bendrąsias siuntimo licencijas, kurios yra grindžiamos *ex post* patikra, kurių objektas yra iš anksto nustatyto asortimento produktai, skirti konkrečioms gavėjams arba konkrečiam tikslui, ir dėl kurių išankstinio prašymo nereikia. Tačiau nė viena iš privalomų bendrųjų siuntimo licencijų, numatytų Direktyvos 2009/43/EB 4 straipsnio 1 dalyje arba Komisijos rekomendacijose dėl šių licencijų taikymo srities ir sąlygų suderinimo, nėra pakankama, kad būtų užtikrintas siuntimas, būtinas tam tikriems gynybos produktams gaminti;
- (45) dabartinėmis aplinkybėmis, kuriomis visose atitinkamose tiekimo ir vertės grandinėse reikia paspartinti pristatymo laiką, atrodo, kad būtina tam tikrų gynybos produktų siuntimui netaikyti reikalavimo Sąjungoje gauti išankstinį leidimą. Ši išimtis neturėtų

¹⁴ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/81/EB dėl darbų, prekių ir paslaugų pirkimo tam tikrų sutarčių, kurias sudaro perkančiosios organizacijos ar subjektai gynybos ir saugumo srityse, sudarymo tvarkos derinimo ir iš dalies keičianti direktyvas 2004/17/EB ir 2004/18/EB (OL L 216, 2009 8 20, p. 76–136).

¹⁵ 2009 m. gegužės 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/43/EB dėl su gynyba susijusių produktų siuntimo Bendrijoje sąlygų supaprastinimo (OL L 146, 2009 6 10, p. 1–36).

daryti poveikio valstybių narių diskrecijai dėl su gynyba susijusių produktų eksporto politikos;

- (46) kad EGPTB būtų konkurencinga, novatoriška bei atspari ir kad būtų galima padidinti jos gamybos pajėgumus, turėtų būti įmanoma užtikrinti tiek viešąjį, tiek privatųjį jos finansavimą. Kaip numatyta 2022 m. vasario 15 d. dokumente „Komisijos įnašas į Europos gynybą“, Sąjungos tvaraus finansavimo iniciatyvos dera su Sąjungos pastangomis sudaryti palankesnes sąlygas Europos gynybos pramonei gauti pakankamą finansavimą ir investicijų. Atsižvelgiant į tai, ES tvaraus finansavimo sistema neužkerta kelio investicijoms į su gynyba susijusią veiklą. Sąjungos gynybos pramonė labai prisideda prie Sąjungos atsparumo, saugumo, o todėl ir prie taikos bei socialinio tvarumo. Pagal Sąjungos tvaraus finansavimo politikos iniciatyvas laikoma, kad su socialiniu tvarumu yra nesuderinami prieštarigai vertinami ginklai, kuriems taikomos Sąjungos valstybių narių pasirašytos tarptautinės konvencijos, draudžiančios jų kūrimą, gamybą, kaupimą, naudojimą, perdavimą ir pristatymą. Šiam sektoriui taikoma išsami reguliavimo kontrolė, kurią valstybės narės įgyvendina karinių ir dvejopo naudojimo prekių siuntimui ir eksportui. Atsižvelgiant į tai, nacionalinių ir Europos finansų subjektų (pavyzdžiui, nacionalinių skatinamojo finansavimo bankų ir institucijų) išipareigojimas remti Europos gynybos pramonę būtų aiškus signalas privačiajam sektoriui; visapusiškai vykdydamas kitus ekonominės plėtros ir viešosios politikos finansavimo uždavinius, įskaitant dvejopos pertvarkos srityje, ir laikydamasis SESV 309 straipsnio ir savo statuto, Europos investicijų bankas (EIB) turėtų didinti paramą Europos gynybos pramonei ir bendradarbiaujamiesiems viešiesiems pirkimams neapsiribodamas savo tęstine parama dvejopam naudojimui, jei tokios investicijos aiškiai padėtų įgyvendinti Strateginio kelrodžio prioritetus;
- (47) tam tikrų gynybos produktų vertės grandinėje dalyvaujančios įmonės turėtų turėti galimybę gauti skolos finansavimą, kad paspartintų investicijas, kurių reikia gamybos pajėgumams didinti. Priemonė turėtų sudaryti palankesnes sąlygas šaudmenų ir raketų gamybos srityje veikiančioms Sąjungos įmonėms gauti finansavimą. Reglamentu visų pirma turėtų būti užtikrinta, kad tiems juridiniams asmenims būtų sudarytos tokios pačios sąlygos, kokios taikomos kitiems juridiniams asmenims, prisiimant bet kokias papildomas išlaidas, kurių konkrečiai susidaro gynybos sektoriui;
- (48) Komisija gali parengti specialią priemonę, kuri būtų investicijų lengvinimo veiklos, bendrai apibūdintos kaip Gamybos pajėgumų didinimo fondas, dalis. Gamybos pajėgumų didinimo fondas gali būti įgyvendinamas taikant tiesioginį arba netiesioginį valdymą. Šiuo atžvilgiu Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su įgyvendinančiais partneriais, turėtų išnagrinėti, kaip kuo geriau derinti ES biudžeto teikiamas galimybes, kad būtų galima pritraukti viešųjų ir privačių investicijų, kuriomis būtų remiamas spartus augimas, be kita ko, pasinaudojant derinimo priemone pagal „InvestEU“ fondą, įsteigtą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/523¹⁶. Gamybos pajėgumų didinimo fondo veikla turėtų padėti didinti šaudmenų ir raketų gamybos pajėgumus, įmonėms visoje vertės grandinėje suteikiant galimybių gauti daugiau lėšų;
- (49) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai patvirtinti darbo programą ir nuo sklandaus tiekimo

¹⁶ 2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/523, kuriuo nustatoma programa „InvestEU“ ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/1017 (OL L 107, 2021 3 26, p. 30–89).

itin priklausomų gynybos produktų sąrašą, kad įpareigotų įmones, kurioms taikomas prašymas dėl pirmenybinio užsakymo, tą užsakymą priimti arba vykdyti už teisingą bei pagrįstą kainą, ir nustatyti praktinę bei operatyvinę pirmenybinių užsakymų įgyvendinimo tvarką. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011¹⁷; Kai to reikia dėl neišvengiamų skubos priežasčių tinkamai pagrįstais atvejais, susijusiais su gynybos produktų, itin priklausomų nuo sklandaus tiekimo, sąrašo patvirtinimu, Komisija turėtų priimti nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus, kad įpareigotų įmones, kurioms taikomas prašymas dėl pirmenybinio užsakymo, tą užsakymą priimti arba vykdyti už teisingą ir pagrįstą kainą, o taip pat nustatytų praktinę ir operatyvinę pirmenybinių užsakymų įgyvendinimo tvarką;

- (50) kadangi šio reglamento tikslo, t. y. reaguoti į saugumo krizės poveikį, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl siūlomo veiksmo masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (51) šis reglamentas turėtų būti taikomas nedarant poveikio Sąjungos konkurencijos taisyklėms, visų pirma SESV 101–109 straipsniams ir jų įgyvendinimo reglamentams;
- (52) turi būti priminta, kad pagal ES sutarties 41 straipsnio 2 dalį veiklos išlaidos, susijusios su V antraštinės dalies 2 skyriumi, yra finansuojamos iš Sąjungos biudžeto, nebent tokių išlaidų susidaro dėl karinio ar gynybinio pobūdžio operacijų;
- (53) atsižvelgiant į tai, kad būtina skubiai imtis veiksmų dėl saugumo krizės, tikslinga taikyti išimtį prie ES sutarties, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties pridėdamo Protokolo Nr. 1 dėl nacionalinių parlamentų vaidmens Europos Sąjungoje 4 straipsnyje nustatyto aštuonių savaičių laikotarpio taikymui. Atsižvelgiant į tai, kad dėl Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą kyla neišvengiamas pavojus tiekimo saugumui, šis reglamentas turėtų įsigalioti kitą dieną po jo paskelbimo Oficialiajame leidinyje;
- (54) remiantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros 22 ir 23 punktais¹⁸, Reglamentas turėtų būti vertinamas remiantis informacija, surinkta taikant konkrečius stebėsenos reikalavimus, kartu vengiant administracinės naštos, visų pirma valstybėms narėms, ir pernelyg didelio reguliavimo. Tie reikalavimai, kai tinkama, turėtų apimti išmatuojamus rodiklius, kuriais remiantis būtų vertinamas Reglamento poveikis vietoje. Ne vėliau kaip iki 2024 m. birželio 30 d. Komisija turėtų atlikti vertinimą, be kita ko, siekdama pateikti pasiūlymus dėl visų tinkamų šio reglamento pakeitimų,

¹⁷ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

¹⁸ OL L 123, 2016 5 12, p. 1–14.

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatomas priemonių rinkinys ir biudžetas, siekiant skubiai stiprinti Europos gynybos technologinės ir pramoninės bazės (EGTPB) gebėjimą reaguoti ir užtikrinti, kad būtų laiku prieinami ir tiekiami šaudmenys „žemė-žemė“, artilerijos šaudmenys bei raketos (toliau – tam tikri gynybos produktai), visų pirma taikant:

- (a) priemonę, kuria finansiškai remiamas pramonės stiprinimas tam tikrų gynybos produktų gamybai Sąjungoje užtikrinti, be kita ko, tiekiant jų komponentus (toliau – Priemonė);
- (b) tam tikrų gynybos produktų, jų komponentų ir atitinkamų išteklių (žaliavų) prieinamumo nustatymą, inventorizavimą ir nuolatinę stebėseną;
- (c) mechanizmų, principų ir laikinų taisyklių, skirtų užtikrinti, kad tam tikri gynybos produktai jų išigyjantiems subjektams Sąjungoje būtų prieinami laiku ir ilgam laikui, nustatymą.

Remiantis šio reglamento įgyvendinimo iki 2024 m. vidurio rezultatų (visų pirma susijusių su saugumo aplinkybių kaita) vertinimu pagal 28 straipsnį, bus apsvarstyta galimybė pratęsti priemonių rinkinio taikymą ir skirti atitinkamą papildomą biudžetą.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- (1) žaliavos – medžiagos, reikalingos tam tikriems gynybos produktams gaminti;
- (2) trukdis – per didelis gamybos sistemos apkrovimas, dėl kurios sustoja arba smarkiai sulėtėja gamyba;
- (3) gavėjas – subjektas, su kuriuo pasirašyta finansavimo sutartis ar susitarimas arba kuriam pranešta apie sprendimą dėl finansavimo;
- (4) pareiškėjas – fizinis asmuo arba juridinio asmens statusą turintis ar jo neturintis subjektas, pateikęs paraišką pagal dotacijos skyrimo procedūrą;
- (5) kontrolė – gebėjimas tiesiogiai arba netiesiogiai per vieną ar daugiau tarpinių teisės subjektų teisės subjektui daryti lemiamą įtaką;
- (6) vykdomojo valdymo struktūra – pagal nacionalinę teisę paskirtas teisės subjekto organas, kai taikytina, atskaitingas vykdomajam direktoriui, kuriam suteikti įgaliojimai nustatyti teisės subjekto strategiją, tikslus bei bendrą kryptį ir kuris prižiūri ir stebi valdymo sprendimų priėmimą;
- (7) subjektas – juridinis asmuo, įsisteigęs ir tokiu pripažįstamas pagal Sąjungos, nacionalinę arba tarptautinę teisę, turintis juridinio asmens statusą ir galintis veikti savo vardu, naudotis teisėmis ir turėti pareigų, arba subjektas, neturintis juridinio

asmens statuso, kaip nurodyta Reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 197 straipsnio 2 dalies c punkte;

- (8) įslaptinta informacija – bet kokia informacija ar medžiaga, kurios neteisėtas atskleidimas galėtų padaryti įvairios žalos Sąjungos arba vienos ar kelių valstybių narių interesams ir kuri pažymėta ES slaptumo žyma arba ją atitinkančia slaptumo žyma, kaip nustatyta Taryboje posėdžiavusių Europos Sąjungos valstybių narių susitarime dėl įslaptintos informacijos, kuria keičiamasi Europos Sąjungos interesais, apsaugos;
- (9) neskelbtina informacija – informacija ir duomenys, kurie turi būti apsaugoti nuo neteisėtos prieigos ar atskleidimo dėl Sąjungos ar nacionalinės teisės aktuose nustatytų pareigų arba siekiant užtikrinti fizinio ar juridinio asmens privatumą ar saugumą;
- (10) neasocijuotosios trečiosios šalies subjektas – teisės subjektas, kuris yra įsisteigęs neasocijuotojoje trečiojoje šalyje arba, jei jis yra įsisteigęs Sąjungoje arba asocijuotojoje šalyje, kurio vykdomojo valdymo struktūros yra neasocijuotojoje trečiojoje šalyje;
- (11) užsakymo įvykdymo laikas – laikotarpis nuo pirkimo užsakymo pateikimo iki tada, kai gamintojas užsakymą įvykdo;
- (12) tam tikri gynybos produktai – šaudmenys „žemė-žemė“ ir artilerijos šaudmenys, taip pat raketos;
- (13) nuo sklandaus tiekimo itin priklausomi gynybos produktai – tam tikri gynybos produktai arba jų pagrindinės sudedamosios dalys ar žaliavos, kuriuos, kaip nustatyta, labai paveikė bendrosios rinkos ir jos tiekimo grandinių veikimo sutrikdymas arba galimas sutrikdymas, o tai nulėmė arba gali nulėmti didelį trūkumą;
- (14) derinimo operacija – Sąjungos biudžeto lėšomis remiamas veiksmas, įskaitant atliekamą naudojantis derinimo priemone arba platforma, kaip apibrėžta Finansinio reglamento 2 straipsnio 6 punkte, kuriuo negražintina parama arba Sąjungos biudžeto finansinės priemonės derinamos su plėtros ar kitų viešųjų finansų įstaigų, taip pat komercinių finansų įstaigų ir investuotojų teikiamos gražintina parama;
- (15) pažangumo ženklas – kokybės žymuo, rodantis, kad paskelbus kvietimą teikti pasiūlymus pagal Priemonę pateiktas pasiūlymas atitiko visas darbo programoje nustatytas ribines vertinimo vertes, tačiau negalėjo būti finansuojamas dėl nepakankamo tam kvietimui teikti pasiūlymus darbo programoje numatyto biudžeto, ir kad tokiam pasiūlymui galėtų būti skirta parama iš kitų Sąjungos ar nacionalinių finansavimo šaltinių.

3 straipsnis

Su priemone susijusios trečiosios šalys

Priemonėje Europos ekonominės erdvės susitarime nustatytais sąlygomis gali dalyvauti Europos laisvosios prekybos asociacijos narės, kurios yra Europos ekonominės erdvės narės (toliau – asocijuotosios šalys).

II SKYRIUS PRIEMONĖ

4 straipsnis

Priemonės tikslai

1. Priemonės tikslas – skatinti Europos gynybos technologinės ir pramoninės bazės (EGTPB) veiksmingumą ir konkurencingumą, siekiant remti gamybos pajėgumų didinimą ir tam tikrų gynybos produktų savalaikį tiekimą stiprinant pramonę.
2. Pramonės stiprinimas – tai visų pirma pramonės prisitaikymo prie sparčių struktūrinių pokyčių, kuriuos lėmė tam tikrų gynybos produktų tiekimo krizė, inicijavimas ir spartinimas. Tai turėtų apimti tam tikrų gynybos produktų tiekimo grandinių pritaikymo pajėgumų gerinimą ir spartinimą, gamybos pajėgumų kūrimą arba didinimą ir tokių gynybos produktų užsakymo įvykdymo laiko sutrumpinimą visoje Sąjungoje, visų pirma intensyvinant ir plečiant atitinkamų teisės subjektų tarpvalstybinį bendradarbiavimą.

5 straipsnis

Biudžetas

1. Priemonės įgyvendinimo finansinis paketas laikotarpiui nuo jos įsigaliojimo iki 2025 m. birželio 30 d. yra 500 mln. EUR dabartinėmis kainomis.
2. Iki 50 mln. EUR iš šio straipsnio 1 dalyje apibrėžto finansinio paketo gali būti naudojama derinimo operacijai naudojant 21 straipsnyje apibrėžtą Gamybos pajėgumų didinimo fondą.
3. Pagal pasidalijamojo valdymo principą valstybėms narėms skirti išteklių jų prašymu gali būti perkelti Priemonei laikantis atitinkamose Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1060 nuostatose pateiktų sąlygų¹⁹. Komisija tuos išteklius valdo tiesiogiai pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą²⁰. Tie išteklių naudojami atitinkamos valstybės narės naudai.

Jei Komisija nėra prisiėmusi su tiesioginiu pagal šią dalį perkeltų išteklių valdymu susijusio teisinio įsipareigojimo, atitinkami išteklių, dėl kurių įsipareigojimas neprisiimtas, gali būti gražinti į fondą, iš kurio jie buvo iš pradžių perkelti, ir atitinkamose Reglamento (ES) 2021/1060 nuostatose išdėstytais sąlygomis paskirti vienai ar daugiau programų.

¹⁹ 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės (OL L 231, 2021 6 30, p. 159–706).

²⁰ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1–222).

4. 1 dalyje nurodyta suma taip pat gali būti naudojama techninei ir administracinei pagalbai įgyvendinant Priemonę, pavyzdžiui, parengiamajai, stebėsenos, kontrolės, audito ir vertinimo veiklai, įskaitant institucines informacinių technologijų sistemas.
5. Biudžetiniai įsipareigojimai veiklai, besitęsiančiai ilgiau nei vienus finansinius metus, gali būti metinėmis dalimis paskirstomi keleriems metams.
6. Priemonės biudžetas gali būti padidintas, kai to reikia dėl susidariusios padėties arba jei Reglamento galiojimas pratęsiamas pagal 1 straipsnio paskutinę dalį.

6 straipsnis

Kaupiamasis ir alternatyvus finansavimas

1. Priemonė įgyvendinama užtikrinant sinergiją su kitomis Sąjungos programomis. Veiksmui, kuriam skirtas kitos Sąjungos programos įnašas, gali būti skirtas įnašas ir pagal Priemonę, jei tais įnašais kompensuojamos ne tos pačios išlaidos. Atitinkamos Sąjungos programos taisyklės taikomos atitinkamam įnašui į veiksmo įgyvendinimą. Kaupiamasis finansavimas neviršija visų reikalavimus atitinkančių veiksmų išlaidų. Skirtingų Sąjungos programų parama gali būti apskaičiuojama proporcingai, remiantis dokumentais, kuriais nustatomos paramos sąlygos.
2. Siekiant pagal Priemonę gauti pažangumo ženklą, veiksmai turi atitikti visas toliau nurodytas sąlygas:
 - (a) jie yra įvertinti paskelbus kvietimą teikti pasiūlymus pagal Priemonę;
 - (b) jie atitinka būtinuosius to kvietimo teikti pasiūlymus kokybės reikalavimus;
 - (c) jie pagal tą kvietimą teikti pasiūlymus nefinansuojami dėl biudžeto apribojimų.
3. Siūlydamos iš dalies pakeistus arba naujus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/241, valstybės narės gali įtraukti priemones, kuriomis taip pat prisidedama prie šios Priemonės tikslų, visų pirma priemonės, susijusias su pasiūlymais, kurie pateikti pagal kvietimą teikti pasiūlymus pagal Priemonę ir kuriems suteiktas pažangumo ženklas.
4. 8 straipsnio 5 dalis analogiškai taikoma pagal šį straipsnį finansuojamiems veiksams.

7 straipsnis

Sąjungos finansavimo formos

1. Priemonė įgyvendinama taikant tiesioginį valdymą, o 21 straipsnyje nurodyto Gamybos pajėgumų didinimo fondo valdymo atžvilgiu – taikant netiesioginį valdymą kartu su Reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 62 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytomis įstaigomis. Pagal Priemonę gali būti teikiamas bet kurios Finansiniame reglamente nustatytos formos finansavimas, įskaitant finansavimą finansinėmis priemonėmis vykdant derinimo operacijas. Derinimo operacijos vykdomos pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 X antraštinę dalį, Reglamentą (ES) 2021/523 ir šio reglamento 21 straipsnį.

2. Nukrypstant nuo Reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 193 straipsnio 2 dalies, finansiniai įnašai, kai tai aktualu ir būtina veiksmui įgyvendinti, gali būti taikomi veiksams, pradėtiems iki pasiūlymo dėl tų veiksmų pateikimo dienos, su sąlyga, kad tie veiksmai nebuvo pradėti iki 2023 m. kovo 20 d.

8 straipsnis

Reikalavimus atitinkantys veiksmai

1. Finansavimo reikalavimus atitinka tik tie veiksmai, kuriais įgyvendinami 4 straipsnyje nustatyti tikslai.
2. Pagal Priemonę teikiama finansinė parama veiksams, kuriais šalinami nustatyti gamybos pajėgumų ir tiekimo grandinių trukdžiai, siekiant garantuoti ir paspartinti gamybą, kad būtų užtikrintas veiksmingas tam tikrų gynybos produktų tiekimas ir prieinamumas laiku.
3. Reikalavimus atitinkantys veiksmai yra vienos ar keleto iš toliau nurodytų rūšių veikla, išimtinai susijusi su tam tikrų gynybos produktų, įskaitant jų komponentus ir žaliavas, gamybos pajėgumais, kai jie skirti arba naudojami tik tam tikriems gynybos produktams gaminti:
 - (a) esamų gamybos pajėgumų, susijusių su tam tikrais gynybos produktais arba jų žaliavomis ir komponentais, optimizavimas, plėtra, modernizavimas, atnaujinimas ar paskirties keitimas arba naujų gamybos pajėgumų kūrimas, kai tokios žaliavos ir komponentai naudojami kaip tiesioginis tam tikrų gynybos produktų gamybos išteklius, visų pirma siekiant padidinti gamybos pajėgumus arba sutrumpinti užsakymo įvykdymo laiką, be kita ko, perkant ar įsigyjant reikiamas stakles ir bet kokius kitus būtinus išteklius;
 - (b) tarpvalstybinės pramonės partnerystės iniciatyvų (be kita ko, viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės ar kitokio pramonės bendradarbiavimo) kūrimas bendromis pramonės subjektų pastangomis, įskaitant veiklą, kuria siekiama koordinuoti žaliavų ir komponentų tiekimą arba rezervavimą, jei pastarieji naudojami kaip tiesioginis tam tikrų gynybos produktų gamybos išteklius, taip pat koordinuoti gamybos pajėgumus ir gamybos planus;
 - (c) tam tikrų gynybos produktų, žaliavų ir jų komponentų papildomų rezervinių gamybos pajėgumų telkimas ir užtikrinimas, kai tokios žaliavos ir komponentai naudojami kaip tiesioginis tam tikrų gynybos produktų gamybos išteklius, atsižvelgiant į užsakytą arba planuojamą gamybos apimtį;
 - (d) tam tikrų gynybos produktų bandymai ir, kai tinkama, pakartotinis sertifikavimas, siekiant spręsti jų nusidėvėjimo problemą ir užtikrinti, kad jais galėtų naudotis galutiniai naudotojai;
 - (e) darbuotojų mokymas, perkvalifikavimas ar kvalifikacijos kėlimas, susijęs su šio straipsnio a–d punktuose nurodyta veikla;
 - (f) atitinkamų ekonominės veiklos vykdytojų, užsiimančių tam tikrų gynybos produktų gamyba arba tiekimu, galimybių gauti finansavimą gerinimas kompensuojant bet kokias papildomas išlaidas, konkrečiai susijusias su gynybos sektoriumi, kai investuojama į šio straipsnio a–e punktuose aprašytą veiklą.
4. Finansavimo pagal Priemonę reikalavimų neatitinka:

- (a) veiksmai, susiję su prekių, draudžiamų pagal taikytiną tarptautinę teisę, gamyba arba paslaugų teikimu;
 - (b) veiksmai, susiję su mirtinų autonominių ginklų gamyba, kai nėra galimybės užtikrinti, kad žmonės aktyviai dalyvautų priimant sprendimus dėl taikinių atrankos ir atakų prieš žmones;
 - (c) veiksmai, kurie jau visiškai finansuojami iš kitų viešųjų ar privačiųjų šaltinių, arba tokių veiksmų dalis;
 - (d) veiksmai, kuriuos vykdant patiriama išlaidų, susijusių su karinio ar gynybinio pobūdžio operacijomis.
5. Sudarydama susitarimus su atskirais gavėjais Komisija užtikrina, kad pagal Priemonę būtų finansuojama tik veikla, kuri yra naudinga išskirtinai tam tikrų gynybos produktų arba jų komponentų ir žaliavų gamybos pajėgumams, kai jie skirti arba naudojami tik tam tikrų gynybos produktų gamybai.

9 straipsnis

Finansavimo norma

1. Pagal Priemonę finansuojama iki 40 proc. tinkamo finansuoti veiksmo tinkamų finansuoti išlaidų.
2. Nukrypstant nuo 1 dalies, veiksmui gali būti taikoma padidinta 10 papildomų procentinių punktų finansavimo norma pagal kiekvieną iš šių kriterijų:
 - (a) jei pareiškėjai įrodo, kad prisideda prie valstybėse narėse arba asocijuotosiose šalyse įsisteigusių teisės subjektų naujo tarpvalstybinio bendradarbiavimo, kaip aprašyta 10 straipsnio 4 dalyje;
 - (b) jei pareiškėjai įsipareigoja, kad veiksmo vykdymo laikotarpiu jie pirmenybę teiks užsakymams, susijusiems su tam tikrų gynybos produktų bendradarbiaujamaisiais viešaisiais pirkimais, kuriuos vykdo bent trys valstybės narės ar asocijuotosios šalys, arba su bent vienos valstybės narės vykdomais tam tikrų gynybos produktų viešaisiais pirkimais siekiant išigyti tam tikrus gynybos produktus perduoti Ukrainai. Šis įsipareigojimas taikomas visiems produktų, kuriems tiesiogiai ar netiesiogiai teikiama parama pagal šią Priemonę, viešiesiems pirkimams.

Nukrypstant nuo šios nuostatos, parama pagal priemonę gali būti padengta iki 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, patirtų vykdant 8 straipsnio 3 dalies f punkte nurodytą veiklą.

3. Gavėjai turi įrodyti, kad veiksmo išlaidos, kurios nepadengiamos iš Sąjungos paramos, bus padengtos kitais finansavimo būdais.

10 straipsnis

Reikalavimus atitinkantys subjektai

1. Veiksme dalyvaujantys gavėjai yra Sąjungoje arba asocijuotojoje šalyje įsisteigę viešieji arba privatieji juridiniai asmenys.
2. Veiksme dalyvaujančių gavėjų infrastruktūra, objektai, turtas ir ištekliai, naudojami vykdant Priemone remiamą veiksmą, visą veiksmo vykdymo laikotarpį yra valstybės

narės arba asocijuotosios šalies teritorijoje, o jų vykdomojo valdymo struktūros yra įsisteigusios Sąjungoje arba asocijuotojoje šalyje.

3. Sąjungoje arba asocijuotojoje šalyje įsteigta įmonė, kurią kontroliuoja neasocijuotoji trečioji šalis arba neasocijuotosios trečiosios šalies subjektas, gali tapti gavėju, dalyvaujančiu Priemone remiamame veiksme, tik jei garantijomis, kurias patvirtina valstybė narė arba asocijuotoji šalis, kurioje įmonė yra įsisteigusi, pagal atitinkamas nacionalines procedūras Komisijai užtikrinama, kad tokios įmonės dalyvavimas veiksme neprieštarautų Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo ir gynybos interesams, nustatytiems BUSP sistemoje pagal ES sutarties V antraštinę dalį, arba šio reglamento 4 straipsnyje nustatytiems tikslams. Garantijomis visų pirma patvirtinama, kad vykdant veiksmą yra taikomos priemonės, kuriomis užtikrinama, kad:
 - (a) gavėjas galėtų vykdyti veiksmą ir pasiekti rezultatus be jokių apribojimų, susijusių su to veiksmo reikmėms reikalinga infrastruktūra, objektais, turtu, ištekliais, intelektine nuosavybe ar praktine patirtimi, arba apribojimų, dėl kurių nukentėtų jo pajėgumai ir standartai, būtini veiksmui įvykdyti;
 - (b) produktams, kuriuos gamina įmonės, pasinaudojusios Priemonės finansine parama, nebūtų taikomi neasocijuotosios trečiosios šalies arba neasocijuotosios trečiosios šalies subjekto apribojimai ir
 - (c) neasocijuotajai trečiajai šaliai arba neasocijuotosios trečiosios šalies subjektui nebūtų leidžiama susipažinti su neskelbtina ar įslaptinta informacija, susijusia su veiksmu, o veiksme dalyvaujantys darbuotojai arba kiti asmenys turėtų valstybės narės arba, kai tinkama, asocijuotosios šalies išduotą nacionalinį patikimumo pažymėjimą.
4. Jei valstybė narė arba asocijuotoji šalis, kurioje yra įsisteigusi įmonė, mano, kad tai tikslinga, gali būti teikiamos papildomos garantijos.
5. Komisija informuoja 22 straipsnyje nurodytą komitetą apie visas įmones, kurios laikomos atitinkančiomis reikalavimus pagal 3 dalį.

11 straipsnis

Sutarties skyrimo kriterijai

Kiekvienas pasiūlymas vertinamas remiantis vienu ar keliais toliau nurodytais kriterijais, pagal kuriuos tam tikrų gynybos produktų atžvilgiu įvertinamas tam tikrų veiksmų indėlis į pramonės stiprinimą, kad būtų skatinamas EGTPB veiksmingumas ir bendras konkurencingumas:

- (1) gamybos pajėgumų padidėjimas Sąjungoje: kiek veiksmas padeda plėsti, didinti, rezervuoti ar modernizuoti tam tikrų gynybos produktų gamybos pajėgumus arba vykdyti darbuotojų perkvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą;
- (2) pristatymo laiko sumažinimas: kiek veiksmas padeda laiku patenkinti per viešuosius pirkimus atskleistą paklausą, t. y. trumpinti pristatymo laiką, be kita ko, taikant užsakymų prioritetų perskirstymo mechanizmus;
- (3) tiekimo ir gamybos trukdžių pašalinimas: kiek veiksmas padeda greitai nustatyti ir greitai bei ilgam pašalinti bet kokius tiekimo (žaliavų ir bet kokių kitų išteklių) arba gamybos (gamybos pajėgumo) trukdžius;

- (4) atsparumas užtikrinant tarpvalstybinį bendradarbiavimą: kiek veiksmas padeda plėtoti ir praktiškai įgyvendinti skirtingose valstybėse narėse arba asocijuotosiose šalyse įsisteigusių įmonių tarpvalstybinį bendradarbiavimą, kuriame kaip gavėjos, subrangovės ar kaip kitos tiekimo grandinės įmonės visų pirma dalyvauja MVĮ arba vidutinės kapitalizacijos įmonės;
- (5) pareiškėjai įrodo ryšį tarp veiksmo ir naujai pateiktų užsakymų, susijusių su bent trijų valstybių narių arba asocijuotųjų šalių tam tikrų gynybos produktų bendradarbiaujamaisiais viešaisiais pirkimais, ypač jei tai daroma pagal ES sistemą;
- (6) veiksmo įgyvendinimo plano (be kita ko, veiksmo procesų ir stebėsenos) kokybė.

12 straipsnis

Darbo programa

1. Priemonė įgyvendinama vykdant bendrą darbo programą, kaip nurodyta Reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 110 straipsnyje. Darbo programose, kai taikytina, nurodoma bendra derinimo operacijoms rezervuota suma.
2. Komisija įgyvendinimo aktu priima 1 dalyje nurodytą darbo programą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 22 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo tvarkos.
3. Atsižvelgiant į Bendrų viešųjų pirkimų gynybos srityje darbo grupės darbą, darbo programoje nustatomi finansavimo prioritetai, atitinkantys 13 straipsnio 1 dalyje nurodytą planą.

III SKYRIUS

NUSTATYMAS IR VERTINIMAS

13 straipsnis

Poreikių nustatymas ir pajėgumų inventorizavimas bei stebėseną

1. Remdamasi bendradarbiavimu su EIVT ir EGA bendrų viešųjų pirkimų gynybos srityje darbo grupėje, Komisija sudaro ir prižiūri atitinkamų Sąjungoje įsisteigusių ir tam tikrų gynybos produktų tiekimo grandinėse veikiančių įmonių inventorių, jame, be kita ko, nurodydama, pavyzdžiui, tam tikrų pagamintų gynybos produktų rūšį ir specifikacijas, su jais susijusius gamybos pajėgumus ir jų padėtį tiekimo grandinėje.
Remdamasi šiuo inventoriumi ir glaudžiai bendradarbiaudama su nustatytomis įmonėmis, Komisija nuolat stebi jų gamybos pajėgumus bei tiekimo grandines ir vertina jų bendrą gebėjimą reaguoti į numatomą rinkos paklausos raidą.
2. Komisija 22 straipsnyje nurodytam komitetui pateikia ir su juo reguliariai aptaria inventorizacijos ar jos atnaujinimo rezultatus, tiekimo grandinių stebėsenos rezultatus ir nustatytų įmonių bendro gebėjimo reaguoti į tai, kaip greičiausiai kis rinkos paklausa, vertinimą. Tai darydama Komisija atsižvelgs į reguliarių nacionalinių ginkluotės direktorių susitikimų su Bendrų viešųjų pirkimų gynybos srityje darbo grupe rezultatus.
3. Remdamasi pagal 1 dalį surinkta informacija ir tinkamai atsižvelgdama į pagal 2 dalį surengtas diskusijas, Komisija priima įgyvendinimo aktus ir pagal juos parengia ir reguliariai atnaujinama nuo sklendaus tiekimo itin priklausomų gynybos produktų

sąrašą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 22 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo tvarkos. Jei yra tinkamai pagrįstų priežasčių, dėl kurių privalu imtis skubių veiksmų ir kurios susijusios su tiekimo krize, Komisija laikydama 22 straipsnio 4 dalyje nurodytos tvarkos priima nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus.

4. Susitarusi su valstybe nare, kurioje yra įsisteigusios įmonės, tiekiančios nuo sklандаus tiekimo itin priklausomus gynybos produktus, Komisija gali pareikalauti, kad tos įmonės per penkias darbo dienas pateiktų išsamią informaciją apie:
 - (a) bendrus tam tikrų nuo sklандаus tiekimo itin priklausomų gynybos produktų gamybos pajėgumus;
 - (b) esamus ir numatomus tokių produktų atsargų pokyčius;
 - (c) kiekvieno Sąjungoje ar kitur esančio gamybos objekto planuojamos gamybos apimties per ateinančius tris mėnesius grafiką;
 - (d) bet kokią papildomą informaciją, kuri svarbi norint užtikrinti, kad būtų laiku prieinami nuo sklандаus tiekimo itin priklausomi gynybos produktai.
5. Nedarant poveikio nacionalinio saugumo interesams, valstybės narės prireikus Komisijai pateikia papildomos informacijos, kurios reikia šio reglamento tikslams pasiekti.
6. Nedarant poveikio nacionalinio saugumo interesams ir konfidencialios komercinės informacijos, kylančios iš valstybių narių sudarytų susitarimų, apsaugai, kai valstybė narė ketina nacionaliniu lygmeniu priimti priemones, skirtas į 3 dalyje nurodytą sąrašą įtrauktų gynybos produktų, itin priklausomų nuo sklандаus tiekimo, viešajam pirkimui, pirkimui ar gamybai, ji laiku informuoja Komisiją.

IV SKYRIUS

TIEKIMO SAUGUMAS

14 straipsnis

Pirmenybiniai užsakymai

1. Jeigu bent trys valstybės narės, sudariusios arba ketinančios sudaryti susitarimą bendrai pirkti tam tikrus gynybos produktus, arba jeigu valstybė narė, kuri pirko arba ketina pirkti tam tikrus gynybos produktus, kad juos perduotų Ukrainai, susiduria su dideliais sunkumais, pateikdamos užsakymą arba vykdydamos sutartį, dėl jų trūkumo arba didelės rizikos, kad trūks nuo sklандаus tiekimo itin priklausomų gynybos produktų, ir šie sunkumai gali pakenkti Sąjungos ir jos valstybių narių saugumui, tos valstybės narės gali prašyti Komisijos reikalauti, kad įmonė priimtų nuo sklандаus tiekimo itin priklausomų gynybos produktų užsakymą arba kad tokiam užsakymui teiktų pirmenybę (toliau – pirmenybinis užsakymas), kaip apibrėžta 13 straipsnio 3 dalyje.
2. Gavusi tokį prašymą, Komisija, pasikonsultavusi su atitinkamos įmonės įsisteigimo valstybe nare ir gavusi jos sutikimą, gali pranešti pastarajai apie savo ketinimą užsakymą laikyti pirmenybinu.

Pranešime apie ketinimą pateikiama informacija apie jo teisinį pagrindą, nurodomas atitinkamas produktas, specifikacijos ir kiekiai, tvarkaraštis ir terminas, per kurį

turėtų būti įvykdytas užsakymas, ir nurodomos priežastys, kodėl užsakymas laikomas pirmenybiniu.

Nuo pranešimo apie ketinimą gavimo įmonė per penkias darbo dienas Komisijai pateikia atsakymą ir nurodo, ar ji gali patenkinti prašymą. Kai to reikia dėl padėties skubumo, Komisija, remdamasi tokio skubumo pagrindu, gali sutrumpinti terminą, per kurį įmonė turi pateikti atsakymą.

Jeigu įmonė atsisako patenkinti prašymą, ji pateikia Komisijai išsamų paaiškinimą, kuriuo pagrindžia atsisakymą patenkinti numatomą prašymą.

Jeigu įmonė priima prašymą, užsakymas laikomas priimtu Komisijos prašyme nurodytomis sąlygomis, kaip apibrėžta 1 dalyje, ir įmonei įsipareigojimas yra teisiškai privalomas.

3. Jeigu įmonė, kuriai pateiktas toks pranešimas, prašymą atmeta, užsakymas laikomas atmestu. Tinkamai atsižvelgusi į įmonės nurodytą pagrindimą, Komisija, susitarusi su įsisteigimo valstybe nare, gali:

- (a) atsisakyti prašyti vykdyti prašymą;
- (b) priimti įgyvendinimo aktą, kuriuo susijusios įmonės įpareigojamos priimti arba vykdyti pirmenybinį užsakymą už sąžiningą ir pagrįstą kainą.

4. Komisija atsižvelgia į įmonės pagal 2 dalį pareikštus prieštaravimus ir nurodo priežastis, kodėl, atsižvelgiant į proporcingumo principą ir pagrindines įmonės teises pagal Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, reikėjo jį priimti atsižvelgiant į 1 dalyje aprašytas aplinkybes.

Komisija įgyvendinimo akte nurodo pirmenybinio užsakymo teisinį pagrindą, nustato terminą, per kurį užsakymas turi būti įvykdytas, ir nustato produktą, specifikacijas, kiekį ir visus kitus parametrus, kurių reikia laikytis. Komisija taip pat nurodo 15 straipsnyje numatytas baudas už įpareigojimo nevykdymą.

5. Jeigu įmonė priėmė Komisijos prašymą pagal 2 dalį arba jei Komisija priėmė įgyvendinimo aktą pagal 3 dalį, pirmenybinis užsakymas:

- (a) teikiamas sąžininga ir pagrįsta kaina;
- (b) yra viršesnis už bet kokį vykdymo įpareigojimą pagal privatinę ar viešąją teisę.

6. Jeigu įmonė sutiko su Komisijos prašymu pagal 2 dalį arba jei Komisija priėmė įgyvendinimo aktą pagal 3 dalį, įmonė gali prašyti Komisijos peržiūrėti pirmenybinį užsakymą, jei ji mano, kad tam yra tinkamai pagrįsta viena iš šių priežasčių:

- (a) įmonė negali įvykdyti pirmenybinio užsakymo, net ir teikdama jam pirmenybę, nes nepakanka gamybos gebos arba gamybos pajėgumo;
- (b) priėmus užsakymą įmonei būtų užkrauta nepagrįsta ekonominė našta ir kiltų ypatingų sunkumų.

Įmonė pateikia visą aktualią ir pagrįstą informaciją, kad Komisija galėtų įvertinti pareiktų prieštaravimų pagrįstumą.

Išnagrinėjusi įmonės pateiktas priežastis ir įrodymus, Komisija, pasikonsultavusi su atitinkama valstybe nare, gali iš dalies pakeisti savo įgyvendinimo aktą, kad atitinkama įmonė būtų iš dalies arba visiškai atleista nuo 2 dalyje nustatytų įsipareigojimų.

7. Šiame reglamente nuo sklاندaus tiekimo itin priklausomų gynybos produktų, kurie yra pirmenybinio užsakymo objektas, perdavimas negali būti laikomas pavojingu, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/43/EB 4 straipsnio 8 dalyje.
8. Kai Sąjungoje įsisteigusiai įmonei taikoma trečiosios šalies priemonė, kuri apima pirmenybinį užsakymą, ji apie tai praneša Komisijai. Tada Komisija informuoja Komitetą apie tokių priemonių buvimą.
9. Jeigu įmonė priima arba yra įpareigota priimti užsakymą ir jį laikyti pirmenybiniu pagal 2 arba 3 dalį, ji apsaugoma nuo bet kokios sutartinės ar nesutartinės atsakomybės, susijusios su pirmenybinių užsakymų vykdymu. Atsakomybė netaikoma tik tiek, kiek sutartinių įsipareigojimų pažeidimas buvo būtinas, kad būtų laikomasi pirmenybinio įpareigojimo.
10. Komisija priima įgyvendinimo aktą, kuriuo nustatomos pirmenybinių užsakymų veikimo praktinės priemonės ir veikimo taisyklės.
11. 3 ir 10 dalyse nurodyti įgyvendinimo aktai priimamai laikantis 22 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros. Jei yra tinkamai pagrįstų su tiekimo krize susijusių priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti, Komisija priima nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus laikydamasi 22 straipsnio 4 dalyje nurodytos procedūros.

15 straipsnis

Baudos

1. Jeigu įmonė tyčia ar dėl didelio aplaidumo nevykdo prievolės teikti pirmenybės pirmenybiniams užsakymams pagal 14 straipsnį, Komisija gali priimti sprendimą, kai tai laikoma būtina ir proporcinga, skirti periodines baudas.
2. Periodinės baudos neviršija 1,5 proc. praėjusių finansinių metų vidutinės dienos apyvartos už kiekvieną pareigos nevykdymo darbo dieną, skaičiuojant nuo sprendime nustatytos dienos.
3. Nustatant periodinės baudos dydį atsižvelgiama į pažeidimo pobūdį, sunkumą ir trukmę, tinkamai laikantis proporcingumo ir tinkamumo principų.
4. Įmonei įvykdžius pareigą, kurios vykdymą siekta užtikrinti skiriant periodinę baudą, Komisija gali nustatyti mažesnę galutinę periodinę baudą, nei numatyta pirminiame sprendime.
5. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas turi neribotą jurisdikciją peržiūrėti sprendimus, kuriais Komisija nustatė vienkartinę baudą arba periodinę baudą. Jis gali panaikinti, sumažinti arba padidinti skirtą vienkartinę arba periodinę baudą.
6. Skaičiuojama nuo dienos, kurią padarytas pažeidimas. Tačiau, jeigu pažeidimai daromi nuolat ar pakartotinai, laikas pradedamas skaičiuoti tą dieną, kurią pažeidimas nutraukiamas. Bet kokie veiksmai, kurių imasi Komisija ar valstybių narių kompetentingos institucijos siekdamos užtikrinti, kad būtų laikomasi šio reglamento nuostatų, nutraukia senaties terminą. Po kiekvieno nutraukimo terminas pradedamas skaičiuoti iš naujo. Tačiau senaties terminas sueina ne vėliau kaip dieną, kurią baigiasi dvigubam senaties terminui lygus laikotarpis, per kurį Komisija nepaskyrė periodinės baudos. Tas laikotarpis pratęsiamas tiek, kiek senaties termino skaičiavimas laikinai sustabdomas dėl to, kad Komisijos sprendimas nagrinėjamas Europos Sąjungos Teisingumo Teisme.

7. Komisijos įgaliojimams užtikrinti sprendimų, priimtų pagal šį straipsnį, vykdymą taikomas trejų metų senaties terminas. Skaičiuojama nuo galutinio sprendimo įsigaliojimo dienos. Periodinių baudų išieškojimo senaties termino skaičiavimas nutraukiamas: a) pranešimu apie sprendimą, kuriuo keičiamas pirminis periodinės baudos dydis arba atmetamas prašymas dėl pakeitimo; b) Komisijos ar Komisijos prašymu veikiančios valstybės narės veiksmu, kuriuo siekiama užtikrinti, kad bauda ar periodinė bauda būtų sumokėta. Po kiekvieno nutraukimo laikas skaičiuojamas iš naujo. Periodinių baudų išieškojimo senaties termino skaičiavimas sustabdomas tol, kol: a) nepraeina laikotarpis, per kurį leidžiama sumokėti baudą; b) baudos mokėjimo vykdymas sustabdomas Teisingumo Teismo sprendimu.

16 straipsnis

Teisė būti išklausytam skiriant vienkartinės ar periodines baudas

1. Prieš priimdama sprendimą pagal 15 straipsnį, Komisija atitinkamoms įmonėms suteikia galimybę būti išklausytoms dėl: a) Komisijos preliminarinių išvadų, įskaitant visus klausimus, dėl kurių Komisija buvo pareiškusi prieštaravimus; b) priemonių, kurių Komisija gali ketinti imtis, atsižvelgdama į preliminarinius išvadas pagal šios dalies a punktą.
2. Atitinkamos įmonės gali pateikti savo pastabas dėl Komisijos preliminarinių išvadų per Komisijos preliminariose išvadose nustatytą terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 14 darbo dienų.
3. Komisija grindžia savo sprendimus tik tais prieštaravimais, dėl kurių atitinkamos įmonės galėjo pareikšti pastabų.
4. Visų procesų metu turi būti gerbiama įmonių teisė į gynybą. Įmonė turi teisę susipažinti su Komisijos byla laikantis suderėto atskleidimo sąlygų, atsižvelgiant į teisėtą įmonių interesą apsaugoti savo verslo paslaptis. Teisė susipažinti su bylos medžiaga netaikoma konfidencialiai informacijai ir Komisijos ar valstybių narių institucijų vidaus dokumentams. Visų pirma teisė susipažinti netaikoma Komisijos ir valstybių narių institucijų tarpusavio korespondencijai. Jokios šios dalies nuostatos Komisijai nekludo atskleisti ir naudoti informaciją, kuri yra būtina pažeidimui įrodyti.

17 straipsnis

Leidimų išdavimo proceso paspartinimas siekiant laiku gauti ir tiekti tam tikrus gynybos produktus

1. Valstybės narės užtikrina, kad administracinės paraiškos, susijusios su gamybos įrenginių planavimu, statyba ir eksploatavimu, išteklių perdavimu ES viduje, taip pat su galutinių produktų kvalifikavimu ir sertifikavimu, būtų tvarkomos veiksmingai ir laiku. Tuo tikslu visos atitinkamos nacionalinės institucijos užtikrina, kad šios paraiškos būtų tvarkomos kuo greičiau, kiek tai teisiškai įmanoma.
2. Valstybės narės užtikrina, kad planavimo ir leidimų išdavimo procesu pirmenybė, derinant teisinius interesus konkrečiu atveju, būtų teikiama gamyklų ir įrenginių, skirtų tam tikrų gynybos produktų gamybai, statybai ir eksploatavimui.

18 straipsnis

Tam tikrų gynybos produktų gamybos tęstinumas

1. Valstybės narės gali nuspręsti naudotis Direktyvos 2003/88/EB 17 straipsnio 3 dalyje numatytomis nukrypti leidžiančiomis nuostatomis arba skatinti jomis naudotis įmones, vykdančias veiklą tam tikrų gynybos produktų srityje, kad būtų galima ilginti pamainų darbo laiką ir taip sudaryti palankesnes sąlygas tam tikrų gynybos produktų gamybos tęstinumui, jei jos mano, kad tai būtina šio reglamento tikslams pasiekti.
2. Tuo tikslu ir tais atvejais, kai reikalingas išankstinis leidimas, visos atitinkamos nacionalinės institucijos užtikrina, kad įmonių, vykdančių veiklą tam tikrų gynybos produktų srityje, prašymai pasinaudoti tokiomis nukrypti leidžiančiomis nuostatomis būtų nagrinėjami kuo greičiau.

19 straipsnis

Bendrų viešųjų pirkimų palengvinimas dabartinės šaudmenų tiekimo krizės metu

1. Jei bent trys valstybės narės sudaro susitarimą bendrai pirkti tam tikrus gynybos produktus ir kai dėl ypatingos skubos, susidariusios dėl dabartinės krizės, kurią lėmė Rusijos agresija Ukrainoje, negalima taikyti Direktyvoje 2009/81/EB numatytų procedūrų pagrindų susitarimui sudaryti, gali būti taikomos toliau nurodytos taisyklės.
2. Nukrypstant nuo Direktyvos 2009/81/EB 29 straipsnio 2 dalies antros pastraipos, perkančioji organizacija gali pakeisti esamą pagrindų susitarimą, sudarytą taikant vieną iš Direktyvos 2009/81/EB 21 straipsnyje numatytų procedūrų, kad jo nuostatos galėtų būti taikomos perkančiosioms organizacijoms (subjektams), kurios iš pradžių nebuvo pagrindų susitarimo šalys.
3. Nukrypstant nuo Direktyvos 2009/81/EB 29 straipsnio 2 dalies trečios pastraipos, perkančioji organizacija gali iš esmės pakeisti galiojančiame pagrindų susitarime nustatytus kiekius, jei tai tikrai būtina 2 daliai taikyti. Jei galiojančiame pagrindų susitarime nustatyti kiekiai iš esmės keičiami pagal šią dalį, perkančioji organizacija *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbtu *ad hoc* pranešimu kiekvienam ūkio subjektui, kuris atitinka pagrindų susitarime iš pradžių nustatytas sąlygas, suteikia galimybę prisijungti prie to pagrindų susitarimo.
4. Nediskriminavimo principas taikomas 2 ir 3 dalyse nurodytiems pagrindų susitarimams dėl papildomų kiekių, ypač susitarimams tarp 1 dalyje nurodytų valstybių narių perkančiųjų organizacijų.
5. Perkančiosios organizacijos, pakeitusios sutartį šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytais atvejais, tuo tikslu paskelbia skelbimą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Toks pranešimas skelbiamas Direktyvos 2009/81/EB 32 straipsnyje nustatyta tvarka.
6. Perkančiosios organizacijos (subjektai) negali naudoti šio straipsnio nepagrįstai ar siekdamos išvengti konkurencijos, ją apriboti ar iškreipti.
7. Pakeitimai, padaryti šiame straipsnyje nurodytuose pagrindų susitarimuose, negali būti daromi po 2025 m. birželio 30 d.

20 straipsnis

Su gynyba susijusių produktų perdavimo ES viduje palengvinimas

1. Nukrypstant nuo Direktyvos 2009/43/EB 4 straipsnio 1 dalies, išankstinio leidimo reikalavimas netaikomas tarp valstybių narių perduodant toliau nurodytus su gynyba susijusius produktus:
 - (a) šaudmenis ir sprogdiklių nustatymo prietaisus ir specialiai sukurtus komponentus, išvardytus Direktyvos 2009/43/EB priedo trečioje kategorijoje (trečioji ES karinės įrangos sąrašo kategorija – ML3);
 - (b) raketas ir su jomis susijusią įrangą bei priedus ir specialiai sukurtus komponentus, išvardytus Direktyvos 2009/43/EB priedo ketvirtoje kategorijoje (ketvirtoji ES karinės įrangos sąrašo kategorija – ML4).
2. Apie bet kokią perdavimą pagal 1 dalyje nustatytą nukrypti leidžiančią nuostatą informavimo tikslais pranešama kilmės valstybei narei.
3. Šis straipsnis neturi poveikio valstybių narių sprendimo laisvei vykdamas su gynyba susijusių produktų, kuriems taikoma 1 dalis, eksporto politiką.

V SKYRIUS

SPECIALIOSIOS NUOSTATOS, TAIKOMOS GALIMYBĖMS GAUTI FINANSAVIMĄ

21 straipsnis

Gamybos pajėgumų didinimo fondas

1. Gali būti sukurta derinimo priemonė, kuri turi būti apibūdinta kaip Gamybos pajėgumų didinimo fondas, pagal kurį teikiami skolos sprendimai, siekiant pritraukti gamybos pajėgumams didinti reikalingų investicijų, sumažinti jų riziką ir jas paspartinti.
2. Konkretūs Gamybos pajėgumų didinimo fondo tikslai:
 - (a) sustiprinti Sąjungos biudžeto išlaidų svėro poveikį ir užtikrinti didesnę privačiojo sektoriaus finansavimo pritraukimo didinamąjį poveikį;
 - (b) teikti paramą įmonėms, patiriančioms sunkumų gauti finansavimą, ir tenkinant poreikį stiprinti Sąjungos gynybos pramonės atsparumą;
 - (c) spartinti investicijas tam tikrų gynybos produktų gamybos srityje ir pritraukti viešojo bei privačiojo sektorių finansavimą, kartu didinant tiekimo saugumą visoje Sąjungos gynybos pramonės vertės grandinėje;
 - (d) didinti galimybes gauti finansavimą investicijoms, susijusioms su 8 straipsnio 3 dalies a–e punktuose aprašyta veikla.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Europos gynybos agentūra kviečiama stebėtojos teisėmis komitetui teikti savo nuomonę ir ekspertines žinias. Europos išorės veiksnių tarnyba taip pat kviečiama dalyvauti komitete.
3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.
4. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 8 straipsnis kartu su jo 5 straipsniu.

23 straipsnis

Informacijos saugumas

1. Komisija saugo išlaptintą informaciją, gautą įgyvendinant šį reglamentą, laikydama si Komisijos sprendime (ES, Euratomas) 2015/444²¹ nustatytų saugumo taisyklių.
2. Siekdama palengvinti keitimąsi neskelbtina ir išlaptinta informacija tarp Komisijos, vyriausiojo įgaliotinio, Europos gynybos agentūros, valstybių narių ir atitinkamais atvejais su teisės subjektais, kuriems taikomos šiame reglamente nustatytos priemonės, Komisija naudojami esamomis saugiomis keitimosi informacija sistemomis ar tokias sistemas sukuria. Toje sistemoje atsižvelgiama į valstybių narių nacionalines saugumo taisykles.

24 straipsnis

Informacijos konfidencialumas ir tvarkymas

1. Taikant šį reglamentą gauta informacija naudojama tik tuo tikslu, kuriuo jos buvo prašyta.
2. Valstybės narės ir Komisija užtikrina komercinių ir verslo paslapčių ir kitos neskelbtinos, konfidencialios ir išlaptintos informacijos, gautos ir parengtos taikant šį reglamentą, įskaitant rekomendacijas ir priemones, kurių reikia imtis, apsaugą pagal Sąjungos ir atitinkamą nacionalinę teisę.
3. Valstybės narės ir Komisija užtikrina, kad išlaptintos informacijos, kuri buvo pateikta arba kuria apsikeista pagal šį reglamentą, slaptumo žymos laipsnis nebūtų sumažintas arba ta informacija nebūtų išlaptinta be informaciją teikiančios šalies išankstinio raštiško sutikimo.
4. Komisija nesidalija jokia informacija taip, kad pagal ją būtų galima nustatyti atskirą veiklos vykdytoją, kai dėl dalijimosi informacija gali būti padaryta komercinė žala ar žala jo reputacijai arba atskleidžiamos komercinės paslaptys.

²¹ 2015 m. kovo 13 d. Komisijos sprendimas (ES, Euratomas) 2015/444 dėl ES išlaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių (OL L 72, 2015 3 17, p. 53–88).

25 straipsnis

Asmens duomenų apsauga

1. Šiuo reglamentu nedaromas poveikis valstybių narių pareigoms, susijusioms su jų atliekamu asmens duomenų tvarkymu pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679²² ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/58/EB²³, arba Komisijos ir, kai tinkama, kitų Sąjungos institucijų ir įstaigų pareigoms, susijusioms su jų atliekamu asmens duomenų tvarkymu vykdam savo pareigas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1725²⁴.
2. Asmens duomenys netvarkomi ir neperduodami, išskyrus atvejus, kai tai tikrai būtina šio reglamento tikslams pasiekti. Tokiais atvejais atitinkamai taikomos Reglamento (ES) 2016/679 ir Reglamento (ES) 2018/1725 sąlygos.
3. Jei asmens duomenų tvarkymas nėra griežtai būtinas šiame reglamente nustatytiems mechanizms įgyvendinti, asmens duomenys nuasmeninami taip, kad nebūtų galima nustatyti duomenų subjekto tapatybės.

26 straipsnis

Auditas

Asmenų ar subjektų, tarp jų ir Sąjungos institucijų, įstaigų, tarnybų ar agentūrų neįgaliojų asmenų ar subjektų, atlikto Sąjungos įnašo naudojimo auditu grindžiamas bendras patikinimas pagal Finansinio reglamento 127 straipsnį. Pagal SESV 287 straipsnį Audito Rūmai tikrina visų Sąjungos pajamų ir išlaidų sąskaitas.

27 straipsnis

Sąjungos finansinių interesų apsauga

Jei Priemonės veikloje pagal Europos ekonominės erdvės susitarimą priimto sprendimo pagrindu dalyvauja asocijuotoji šalis, ji suteikia būtinas teises ir prieigą, reikalingas atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, OLAF ir Audito Rūmams, kad jie galėtų visapusiškai veikti pagal savo atitinkamą kompetenciją. OLAF atveju tokios teisės apima teisę atlikti tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES, Euratomas) Nr. 883/2013.

28 straipsnis

Informavimas, komunikacija ir viešinimas

1. Sąjungos lėšų gavėjai nurodo tų lėšų kilmę ir užtikrina Sąjungos finansavimo matomumą, visų pirma viešindami veiksmus ir jų rezultatus, teikdami nuosekliai,

²² 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1–88).

²³ 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) (OL L 201, 2002 7 31, p. 37–47).

²⁴ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39–98).

veiksmingą ir proporcingą tikslinę informaciją įvairiai auditorijai, įskaitant žiniasklaidą ir visuomenę.

2. Komisija vykdo informavimo ir komunikacijos veiksmus, susijusius su Priemone, su remiantis ta Priemone vykdytais veiksmais ir su gautais rezultatais.
3. Fondui skirtais finansiniais ištekliais taip pat prisidedama prie institucinio informavimo apie Sąjungos politinius prioritetus, tiek kiek tie prioritetai yra susiję su 4 straipsnyje nurodytais tikslais.
4. Fondui skirtais finansiniais ištekliais taip pat gali būti prisidedama prie sklaidos veiklos, derinimo renginių ir informuotumo didinimo veiklos organizavimo, visų pirma siekiant atverti tiekimo grandines, kad būtų skatinamas tarpvalstybinis MVĮ dalyvavimas.

29 straipsnis

Vertinimas

1. Ne vėliau kaip 2024 m. birželio 30 d. Komisija parengia ataskaitą, kurioje įvertinamas šiame reglamente nustatytų priemonių įgyvendinimas ir jų rezultatai, taip pat galimybė išplėsti jų taikymą ir numatyti jų finansavimą, visų pirma atsižvelgiant į saugumo padėties pokyčius. Vertinimo ataskaita grindžiama konsultacijų su valstybėmis narėmis ir pagrindiniais suinteresuotaisiais subjektais rezultatais ir perduodama Europos Parlamentui ir Tarybai.
2. Atsižvelgdama į vertinimo ataskaitą, Komisija gali pateikti pasiūlymus dėl atitinkamų šio reglamento pakeitimų, visų pirma siekdama toliau šalinti bet kokią nuolatinę riziką, susijusią su tam tikrų gynybos produktų tiekimu.

30 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas taikomas iki 2025 m. birželio 30 d. Tai neturi įtakos pagal šį reglamentą inicijuotų veiksmų tęstinumui ar keitimui, visiems veiksams, būtiniems Europos Sąjungos finansiniams interesams apsaugoti, ir Komisijai suteiktiems įgaliojimams skirti baudas pagal 15 straipsnį.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas/pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas/pirmininkė

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

- 1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA**
 - 1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas**
 - 1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys)**
 - 1.3. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:**
 - 1.4. Tikslas (-ai)**
 - 1.4.1. *Bendrasis (-ieji) tikslas (-ai)*
 - 1.4.2. *Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)*
 - 1.4.3. *Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis*
 - 1.4.4. *Veiklos rezultatų rodikliai*
 - 1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas**
 - 1.5.1. *Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį*
 - 1.5.2. *Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmis.*
 - 1.5.3. *Panašios patirties išvados*
 - 1.5.4. *Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis*
 - 1.5.5. *Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant persikirstymo mastą*
 - 1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ir finansinis poveikis**
 - 1.7. Planuojamas (-i) biudžeto vykdymo metodas (-ai)**
- 2. VALDYMO PRIEMONĖS**
 - 2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės**
 - 2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)**
 - 2.2.1. *Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas*
 - 2.2.2. *Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)*
 - 2.2.3. *Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)*
 - 2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės**
- 3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS**
 - 3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)**

3.2. Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams

3.2.1. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka

3.2.2. Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas

3.2.3. Numatomo poveikio administraciniams asignavimams santrauka

3.2.3.1. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomas Šaudmenų gamybos rėmimo aktas

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys)

Sąjungos gynybos pramonės politika

1.3. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:

nauju veiksmu

nauju veiksmu, kai bus įgyvendintas bandomasis projektas ir (arba) atlikti parengiamieji veiksmai²⁵

Esamo veiksmo galiojimo pratęsimu

vieno ar daugiau veiksmų sujungimu arba nukreipimu į kitą / naują veiksmą

1.4. Tikslas (-ai)

1.4.1. Bendrasis (-ieji) tikslas (-ai)

Aktu nustatomas rinkinys priemonių, kuriomis siekiama skubiai stiprinti Europos gynybos technologinės ir pramoninės bazės (EGTPB) gebėjimą reaguoti ir gebėjimą užtikrinti, kad būtų laiku prieinami ir tiekiami šaudmenys „žemė-žemė“ ir artilerijos šaudmenys bei raketos (toliau – tam tikri gynybos produktai), visų pirma:

– sukuriant priemonę, kuria gynybos bendrovėms, gaminančioms tam tikrus gynybos produktus visoje vertės grandinėje, būtų teikiama finansinė parama;

– atliekant tam tikrų gynybos produktų, jų sudedamųjų dalių ir kritinės svarbos išteklių inventorizaciją ir nuolatinį stebėjimą, kad būtų nustatyti nuo sklandaus tiekimo itin priklausomi gynybos produktai;

– nustatant mechanizmus, principus ir laikinas taisykles, kuriais siekiama sudaryti palankesnes sąlygas valstybėms narėms gauti tam tikrų gynybos produktų.

1.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)

Netaikoma

1.4.3. Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis

Nurodyti poveikį, kurį pasiūlymas (iniciatyva) turėtų padaryti tiksliniams gavėjams (tikslinėms grupėms).

Numatomi rezultatai: priemonė padės sustiprinti Europos gynybos technologinę ir pramoninę bazę (EGTPB), palengvinti jos prisitaikymą prie vykstančių struktūrinių rinkos pokyčių ir taip padėti laiku gauti ir tiekti šaudmenis „žemė-žemė“, artilerijos šaudmenis ir raketos (tam tikrus gynybos produktus). Sąjungoje yra šaudmenų „žemė-žemė“ ir artilerijos šaudmenų, taip pat raketų gamybos pajėgumų. Tačiau gamybos pajėgumas buvo pritaikytas prie taikos laikotarpio, kuriam būdinga

²⁵

Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

mažesnė paklausa, minimalus atsargų lygis ir skirtingi tiekėjai visame pasaulyje, kad būtų sumažintos sąnaudos. Dėl to Sąjungos gynybos pramonės sektorius tapo priklausomas. Todėl dabartinis gamybos pajėgumas ir esamos tiekimo bei vertės grandinės neleidžia saugiai ir laiku pristatyti gynybos produktų, kad būtų patenkinti valstybių narių poreikiai, susiję tiek su jų pačių saugumo reikalavimais, tiek su tolesniu Ukrainos poreikių tenkinimu. ES finansinis įnašas turėtų padėti įgyvendinti įvairius veiksmus, kurių reikia skubiai imtis, kad laiku būtų užtikrintas tam tikrų gynybos produktų prieinamumas ir tiekimas valstybėms narėms. Dėl valstybių narių arba trečiųjų šalių užsakymų Europos gamybos pajėgumas jau yra beveik iki galo išnaudotas, todėl kainos kyla. Todėl reikia papildomų ES pramonės politikos priemonių pagal 173 straipsnio 3 dalį, siekiant padėti ES pramonei didinti gamybą, sutrumpinti pristatymo laiką ir šalinti galimus trukdžius, dėl kurių gali būti vėluojama arba trukdoma tiekti ir gaminti tam tikrus gynybos produktus.

Numatomas poveikis :

500 mln. EUR Sąjungos įnašas suteiktų tinkamą paskatą ekonominės veiklos vykdytojams, gaminantiems tam tikrus gynybos produktus, pradėti taikyti priemones, kuriomis būtų didinami jų gamybos pajėgumai ir (arba) sudaromos palankesnės sąlygos investicijoms tiekimo grandinėje. Tai padės sutrumpinti tam tikrų gynybos produktų pagaminimo laiką ir kartu sudarys palankesnes sąlygas investicijoms, kad pramonė galėtų gaminti daugiau ir greičiau. Ja taip pat bus remiamas pramoninis bendradarbiavimas ir žaliavų tiekimo koordinavimas.

Todėl šia priemone bus skatinamas Europos gynybos pramonės, dalyvaujančios šių produktų gamyboje, konkurencingumas. Tikimasi, kad vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu papildomos investicijos į EGPTB bus naudingos kuriant darbo vietas ir skatinant įgūdžius bei padidins tiekimo saugumą.

1.4.4. Veiklos rezultatų rodikliai

Nurodyti pažangos ir laimėjimų stebėsenos rodiklius.

Atsižvelgiant į trumpą įgyvendinimo laikotarpį, Priemonės rezultatai ir poveikis bus vertinami atliekant retrospektyvinį vertinimą programos įgyvendinimo pabaigoje.

Komisija užtikrins, kad subjektas, kuriam patikėta įgyvendinti programą, nustatytų būtinus programos įgyvendinimo stebėsenos rodiklius. Bus nustatyti šie rodikliai:

- tam tikrų gynybos produktų gamybos pajėgumo didinimas ES;
- gamybos laiko sutrumpinimas;
- ekonominės veiklos vykdytojų, kuriems suteiktos palankesnės sąlygos gauti finansavimą, skaičius;
- naujų tarpvalstybinio bendradarbiavimo su kitose valstybėse narėse ar asocijuotosiose šalyse įsteigtomis įmonėmis atvejų skaičius.

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį

Reglamentas bus įgyvendinamas laikantis tiesioginio valdymo principo. Kad Komisija galėtų veiksmingai stebėti įgyvendinimą, jai reikės įdarbinti reikiamus ekspertus.

- 1.5.2. *Sjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmiais.*

Kaip pabrėžta bendrame komunikate „Gynybos investicijų trūkumo analizė ir tolesni veiksmai“ (JOIN/2022/24 final), kelis dešimtmečius trūko investicijų, o tai lėmė ES valstybių narių ginkluotųjų pajėgų gynybos pajėgumų ir pramonės spragas Sąjungoje. Paklausos susiskaidymas taip pat lėmė nacionalinei pramonei būdingą izoliuotumą ir daugybę atitinkamų tos pačios rūšies gynybos sistemų, kurios dažnai tarpusavyje nėra sąveikios. Gynybos rinkos dabartinei padėčiai būdinga grėsmė saugumui, todėl valstybės narės sparčiai didina savo gynybos biudžetus ir siekia įsigyti panašią įrangą. Dėl to susidaro didelė šaudmenų „žemė-žemė“ ir artilerijos šaudmenų, taip pat raketų paklausa, kuri viršija EGTPB tokių produktų gamybos pajėgumus, šiuo metu pritaikytus prie taikos laikotarpio. Atsižvelgiant į tai, reikia didelių investicijų, skirtų gynybos bendrovėms, kurios paprastai nevykdo didelių savo lėšomis finansuojamų pramonės investicijų, reikia mažinti tokių investicijų riziką, taip pat teikti reguliavimo paramą, kad būtų pašalinti esami trukdžiai, pavyzdžiui, galimybė įdarbinti kvalifikuotus darbuotojus ir gauti žaliavų. Sąjungos intervencija mažinant pramonės investicijų riziką dotacijomis sudarys sąlygas greičiau prisitaikyti prie vykstančių struktūrinių rinkos pokyčių. Siūlomomis priemonėmis taip pat bus skatinamas EGTPB atsparumas pasitelkiant tarpvalstybines pramonės partnerystes ir atitinkamų įmonių bendradarbiavimą, bendromis pramonės pastangomis siekiant išvengti tiekimo grandinių susiskaidymo didėjimo.

- 1.5.3. *Panašios patirties išvados*

Netaikoma

- 1.5.4. *Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis*

Priemonė papildys planuojamas ES priemones, pavyzdžiui, Europos gynybos pramonės stiprinimo naudojantis bendradarbiaujamaisiais viešaisiais pirkimais aktą ir esamas ES programas, pavyzdžiui, Europos gynybos fondą, taip pat ES gynybos iniciatyvas, pavyzdžiui, nuolatinį struktūrizuotą bendradarbiavimą (PESCO) arba Saugumo ir gynybos strateginį kelrodį. Ji taip pat užtikrins sinergiją su kitomis ES programomis.

- 1.5.5. *Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą*

Netaikoma

1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ir finansinis poveikis

trukmė ribota

- galioja nuo 2023 m. iki 2024 m.
- įsipareigojimų asignavimų finansinis poveikis nuo 2023 m. iki 2024 m., o mokėjimų asignavimų – nuo 2023 m. iki 2028 m.

trukmė neribota

- įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo MMMM iki MMMM,
- vėliau – visuotinis taikymas.

1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)²⁶

tiesioginis valdymas, vykdomas Komisijos

- padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;
- vykdomųjų įstaigų.

Pasidalijamasis valdymas su valstybėmis narėmis

Netiesioginis valdymas, biudžeto vykdymo užduotis pavedant:

- trečiosioms valstybėms arba jų paskirtoms įstaigoms;
- tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);
- EIB ir Europos investicijų fondui;
- įstaigoms, nurodytoms Finansinio reglamento 70 ir 71 straipsniuose;
- viešosios teisės reglamentuojamoms įstaigoms;
- įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, jeigu jos pateikia pakankamas finansines garantijas;
- valstybės narės privatinės teisės reglamentuojamoms įstaigoms, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurios pateikia pakankamas finansines garantijas;
- atitinkamame pagrindiniame akte nurodytiems asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį.

Pastabos

Priemonė įgyvendinama taikant tiesioginį valdymą pagal Finansinį reglamentą, o kiek tai susiję su 21 straipsnyje nurodyto Gamybos pajėgumų didinimo fondo valdymu – taikant netiesioginį valdymą kartu su Reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 61 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytomis įstaigomis.

²⁶ Informacija apie valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BudgWeb“ <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Pagal Priemonės 29 straipsnį Komisija ne vėliau kaip 2024 m. birželio 30 d. parengs šios priemonės įvertinimo ataskaitą ir ją pateiks Europos Parlamentui ir Tarybai. Ataskaitoje įvertinamas pagal Priemonę vykdomų veiksmų poveikis ir veiksmingumas. Šiuo tikslu Komisija įdiegs būtiną stebėsenos tvarką, siekdama užtikrinti, kad atitinkami duomenys būtų renkami patikimai ir sklandžiai.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. *Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas*

Komisijai tektų bendra atsakomybė už Priemonės įgyvendinimą. Visų pirma Komisija ketina įgyvendinti Priemonę tiesioginio valdymo būdu (išskyrus Gamybos pajėgumų didinimo fondą, kuris galėtų būti įgyvendinamas taikant netiesioginį valdymą). Taikant tiesioginio valdymo principą išaiškinamos pareigos (leidimus suteikiančių pareigūnų vykdomas įgyvendinimas), trumpėja tiekimo grandinė (trumpinamas laikas iki dotacijos ir laikas iki apmokėjimo), išvengiama interesų konfliktų ir sumažinamos įgyvendinimo išlaidos (nėra valdymo mokesčių įgaliojajam subjektui).

Komisija turėtų apibrėžti finansavimo prioritetus ir sąlygas vienoje daugiametėje darbo programoje. Apibrėžiant prioritetus turėtų būti remiamasi Bendrų viešųjų pirkimų gynybos srityje darbo grupės darbu. Turėtų būti įsteigtas valstybių narių programų komitetas, kuriame Europos gynybos agentūra turėtų būti kviečiama dalyvauti stebėtojo teisėmis ir teikti savo nuomonę ir ekspertines žinias, o Europos išorės veiksmų tarnyba, įskaitant jos karinį personalą, turėtų būti pakviesta talkinti komitetui. Komisija priimtų daugiametę darbo programą, atsižvelgdama į komiteto nuomonę pagal nagrinėjimo procedūrą.

Finansavimas pagal Priemonę bus teikiamas dotacijų, padengiančių iki 100 proc. veiksmo išlaidų, ir paskolų forma. Komisija savo dotacijoms gali taikyti supaprastintą išlaidų apmokėjimą (pvz., vienkartinės išmokos), kad sumažintų paramos gavėjams tenkančią administracinę naštą ir sutelktų pastangas į veiksmų rezultatus.

Mokėjimo schema bus parengta atsižvelgiant į paramos gavėjo pasiūlymą (kad paramos gavėjas galėtų išvengti išdo problemų), kartu užtikrinant Sąjungos biudžeto apsaugą. Komisija, kaip dotaciją teikianti institucija, gali sumažinti, sustabdyti arba nutraukti savo finansinį įnašą, jei veiksmai neįgyvendinami arba netinkamai įgyvendinami arba vėluojama juos įgyvendinti.

Programos kontrolės strategija, įskaitant *ex ante* ir *ex post* kontrolę, bus grindžiama patirtimi, įgyta įgyvendinant EGF ir jo pirmtakes programas, EGPPP ir PADR.

2.2.2. *Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)*

Priemone siekiama remti gamybos pajėgumo didinimą.

Susijusi rizika yra nepakankama biudžeto apimtis, palyginti su faktiniais poreikiais, sunkumai nustatyti gamybos trukdžius, Sąjungos ginkluotųjų pajėgų poreikių skubumas, palyginti su gamybos procesais. Atsižvelgiant į tai, kad ši priemonė papildo kitas ES ginkluotųjų pajėgų ir Ukrainos rėmimo iniciatyvas, dėl kurių susitarė Taryba, valstybių narių paklausos koordinavimas yra būtina Priemonės naudojimo sąlyga.

Todėl Komisija įgyvendintų Priemonę taikydamą tiesioginį valdymą, remdamasi patirtimi, įgyta įgyvendinant Europos gynybos fondą, parengtų ir priimtų tik vieną daugiametę darbo programą, taip sutrumpindama laiką iki dotacijos skyrimo.

2.2.3. *Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)*

Programos biudžetas bus valdomas tiesiogiai. Remiantis Komisijos patirtimi, susijusia su dotacijų valdymu, bendros Priemonės kontrolės išlaidos, kurias patirs Komisija, neturėtų viršyti 1 proc. susijusių valdomų lėšų.

Kalbant apie tikėtiną klaidų lygį, siekiama užtikrinti, kad klaidų lygis neviršytų 2 proc. Komisija mano, kad įgyvendinant programą tiesioginio valdymo būdu ir dalyvaujant pakankamam skaičiui parengtų darbuotojų (galbūt patyrusių darbuotojų iš valstybių narių gynybos ministerijų), kuriems vadovautų įgaliotuosius leidimus suteikiantys pareigūnai, taip pat taikant aiškias taisykles ir tinkamai naudojant produkto rodikliais grindžiamas priemones, klaidų lygis išliks mažesnis už 2 proc. reikšmingumo ribą.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Nurodyti dabartines arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones, pvz., išdėstytas Kovos su sukčiavimu strategijoje.

Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) yra kompetentinga atlikti pagal šią iniciatyvą remiamų veiksmų tyrimus. Pagal šį reglamentą sudarytuose susitarimuose, įskaitant susitarimus su tarptautinėmis organizacijomis, numatoma, kad Komisija arba jos įgaliotas atstovas atlieka priežiūrą ir finansų kontrolę, o Audito Rūmai, Europos prokuroras arba OLAF atlieka auditą, prirėikus – auditą vietoje. Komisijos pareigūnai, turintys reikiamą asmens patikimumo pažymėjimą, taip pat gali atlikti patikrinimus vietoje.

NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

- Dabartinės biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris	DA / NDA ²⁷	ELPA šalių ²⁸	valstybių kandidačių ir potencialių kandidačių ²⁹	kitų trečiųjų valstybių	kitų asignuotųjų pajamų
		DA / NDA	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE

- Prašomos sukurti naujos biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris	DA / NDA	ELPA šalių	valstybių kandidačių ir potencialių kandidačių	kitų trečiųjų valstybių	kitų asignuotųjų pajamų
5	13 0105	NDA	TAIP	NE	NE	NE
5	13 0602	DA	TAIP	NE	NE	NE

²⁷ DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

²⁸ ELPA: Europos laisvosios prekybos asociacija.

²⁹ Valstybių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių kandidačių.

3.2. Šaudmenų gamybos rėmimo akto finansavimo šaltiniai ir numatomas finansinis poveikis

3.2.1. Asignavimų pagal Šaudmenų gamybos rėmimo aktą finansavimo šaltinis

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	Iš viso
EDIRPA	157,000	83,000				240,000
EGF pajėgumas		174,000				174,000
EGF moksliniai tyrimai		86,000				86,000
Iš viso	157,000	343,000				500,000

Jei 2023 ir 2024 m. atsirastų nenumatyta biudžeto marža, Komisija siūlytų biudžeto valdymo institucijai Europos gynybos fondui skirti iki 100 mln. EUR.

3.2.2. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	5	Saugumas ir gynyba. 13 veiksmų grupė „Gynyba“
--	---	---

				2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	Po 2027 m.	IŠ VISO
Veiklos asignavimai										
13 0602 Gynybos pramonės stiprinimo	Įsipareigojimai	1.		156,000	343,000					500,000
	Mokėjimai	2.			78,500	171,500	54,950	120,050	75,000	500,000

priemonė									
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš konkrečių programų paketo lėšų ³⁰									
13 0105 Gynybos pramonės stiprinimo priemonės rėmimo išlaidos	Išsipareigojimai = Mokėjimai	3	1,000	p. m.					
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	Išsipareigojimai	= ¹⁺ ₃	157,000	343,000					500,000
	Mokėjimai	= ²⁺ ₃	1,000	78,500	171,500	54,950	120,050	74,000	500,000

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	7	„Administracinės išlaidos“
--	----------	----------------------------

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	Po 2027 m.	IŠ VISO
Žmogiškieji ištekliai	1,554	2,500	2,500	2,158	2,158	1,801	12,671
Kitos administracinės išlaidos	0,233	0,288	0,067	0,067	0,057	0,052	0,764

³⁰ Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos	(Iš viso išsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)	1,787	2,788	2,567	2,225	2,215	1,853	13,435
7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA								

		2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	Po 2027 m.	IŠ VISO
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 1–7 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS	Išsipareigojimai	158,787	345,788	2,567	2,225	2,215	1,853	513,435
	Mokėjimai	2,787	81,288	174,067	57,175	122,265	75,853	513,435

3.2.3. *Numatomo poveikio administraciniams asignavimams santrauka*

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	Po 2027 m.	IŠ VISO
--	---------	---------	---------	---------	---------	---------------	---------

Daugiametės finansinės programos 7 ISLAIDŲ KATEGORIJA							
Žmogiškieji ištekliai	1,554	2,500	2,500	2,158	2,158	1,801	12,671
Kitos administracinės išlaidos	0,233	0,288	0,067	0,067	0,057	0,052	0,764
Daugiametės finansinės programos 7 ISLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	1,787	2,788	2,567	2,225	2,215	1,853	13,435

Neįtraukta į daugiametės finansinės programos 7 ISLAIDŲ KATEGORIJĄ³¹							
Žmogiškieji ištekliai							
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos							
Tarpinė suma, neįtraukta į daugiametės finansinės programos 7 ISLAIDŲ KATEGORIJĄ							

³¹ Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

IŠ VISO	1,787	2,788	2,567	2,225	2,215	1,853	13,435
----------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------

Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytų generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

3.2.3.1. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą surašyti etatų vienetais

	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	Po 2027 m.
o Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)						
20 01 02 01 (Komisijos būstinė ir atstovybės)	8	13	13	11	11	10
20 01 02 03 (Delegacijos)						
o Išorės darbuotojai (etatų vienetais)³²						
20 02 01 (AC, END, INT finansuojami iš bendrojo biudžeto)	2	3	3	3	3	1
20 02 03 (AC, AL, END, INT ir JPD delegacijose)						
XX 01 xx yy zz ³³	– būstinėje					
	– delegacijose					
01 01 01 02 (AC, END, INT – netiesioginiai moksliniai tyrimai)						
01 01 01 12 (AC, END, INT – tiesioginiai moksliniai tyrimai)						
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)						
IŠ VISO	10	16	16	14	14	11

XX yra atitinkama politikos sritis arba biudžeto antraštinė dalis.

Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų veiksmui valdyti ir (arba) persikirstytų generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	8 etato ekvivalentai (8 AD) bus reikalingi kuriant Priemonę 2023 m. ir pradėdant pradinę veiklą, įskaitant ekonominės veiklos vykdytojų tam tikrų gynybos produktų tiekimo grandinėse inventorizaciją ir darbo programos rengimą; 13 etato ekvivalentų (10 AD ir 3 AST) veiklai įgyvendinti ir 2028 m. laipsniškai sumažinti iki 10 (8 AD ir 2 AST) siekiant užtikrinti operacinę, finansinę ir teisinę projektų įgyvendinimo stebėseną (įskaitant užbaigimą).
Išorės darbuotojai	2 etato ekvivalentai veiklai pradėti (2 DNE), padidinta iki 3 (1 AC ir 2 DNE) ir sumažinta iki 1 etato ekvivalento 2028 m. (1 AC), siekiant

³² CA – sutartininkas („Contract Staff“), LA – vietos darbuotojas („Local Staff“), SNE – deleguotasis nacionalinis ekspertas („Seconded National Expert“), INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas („agency staff“), JPD – jaunesnysis delegacijos specialistas („Junior Professionals in Delegations“).

³³ Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės darbuotojams, finansuojamiems iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

	užtikrinti operacinę, finansinę ir teisinę projektų įgyvendinimo stebėseną (įskaitant užbaigimą).
--	---

3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

- Galima visiškai finansuoti perskirstant asignavimą atitinkamoje daugiametės finansinės programos (DFP) išlaidų kategorijoje.

Asignavimų perskirstymas iš EGF ir EDIRPA pagal 5 išlaidų kategoriją. Išsamesnė informacija apie atitinkamas eilutes ir metinį lėšų perskirstymą pateikta 3.2.1 skirsnyje

- Reikia panaudoti nepaskirstytą maržą pagal atitinkamą DFP išlaidų kategoriją ir (arba) specialias priemones, kaip apibrėžta DFP reglamente.
- Reikia persvarstyti DFP.

3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

- nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo
- numatytas trečiųjų šalių bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	N metai ³⁴	N + 1 metai	N + 2 metai	N + 3 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)			Iš viso
Nurodyti bendrą finansavimą teikiančią įstaigą								
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų								

³⁴ N metai yra pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai. Pakeiskite „N“ numatomais pirmaisiais įgyvendinimo metais (pavyzdžiui, 2021 m.) Atitinkamai pakeiskite vėlesnius metus.

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

- Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.
- Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:
 - nuosaviems ištekliams
 - kitoms pajamoms
 - nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto pajamų eilutė:	Einamųjų finansinių metų asignavimai	Pasiūlymo (iniciatyvos) poveikis ³⁵					Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)	
		N metai	N + 1 metai	N + 2 metai	N + 3 metai			
... straipsnis								

Asignuotųjų pajamų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-oms) daromas poveikis.

Kitos pastabos (pvz., poveikio pajamoms apskaičiavimo metodas (formulė) arba kita informacija).

³⁵

Tradiciniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 20 % surinkimo sąnaudų.